

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ГІРНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра екології**

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ОБЛІК ВІДХОДІВ.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ**

студентами спеціальності 7.8.04010601 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Дніпропетровськ
НГУ
2015

Інвентаризація та облік відходів. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт для студентів спеціальності 7.8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища» / О.О. Борисовська, О.В. Деменко, А.В. Павличенко. – Д.: Національний гірничий університет, 2015. – 100 с.

Автори:

О.О. Борисовська, канд. техн. наук, доц.;

О.В. Деменко, асист.

А.В. Павличенко, канд. біол. наук, доц.

Затверджено методичною комісією з спеціальності 7.8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища» (протокол № 4 від 23.01.2015) за поданням кафедри екології (протокол № 6 від 29.12.2014).

Подано методичні рекомендації до виконання практичних робіт з дисципліни «Інвентаризація та облік відходів» для студентів спеціальності 7.8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Відповідальна за випуск завідувач кафедри екології д-р біол. наук,
проф. А.І. Горова

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації призначені для закріплення теоретичних знань, набутих студентами в лекційному курсі, а також для формування практичних навичок щодо проведення інвентаризації та обліку відходів.

Методичні рекомендації включають 5 практичних робіт, тексти яких викладено за типовою структурною схемою – тема, мета роботи, подання теоретичних положень за темою, завдання та контрольні запитання.

Послідовність проведення лабораторних робіт відповідає темам лекційних занять, що сприяє практичному закріпленню теоретичних знань з дисципліни.

В результаті виконання практичних робіт студенти повинні набути практичні навички з:

- ❖ інвентаризації відходів виробництва та споживання на суб'єктах господарювання;
- ❖ паспортизації відходів;
- ❖ складання реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів;
- ❖ складання паспорту місць видалення відходів;
- ❖ ведення первинного обліку відходів.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВІДХОДІВ ВИРОБНИЦТВА ТА СПОЖИВАННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мета роботи: набуття студентами (спеціалістами та магістрами) практичних навичок проведення інвентаризації відходів виробництва та споживання на суб'єктах господарювання.

Поставлена мета досягається послідовним вирішення таких завдань:

- ознайомлення з нормативними документами, що регулюють питання інвентаризації відходів;
- вивчення процедури інвентаризації відходів на суб'єкті господарювання;
- опанування методики розрахунку нормативів утворення відходів – нормативно допустимих обсягів утворення відходів, питомих показників утворення відходів та показника загального утворення відходів;
- складання Звіту з інвентаризації відходів на умовному об'єкті дослідження.

1.1. Нормативні документи, що регулюють питання інвентаризації відходів

Нормативною базою для проведення Інвентаризації відходів є:

- Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998 року;
- ДК 005-96 «Класифікатор відходів»;
- Довідково-методичні настанови щодо застосування ДК 005-96 «Класифікатор відходів» Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації;
- Перелік небезпечних властивостей відходів. Затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №165 від 16.10.2000 р.;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів» № 1216 від 3 серпня 1998 р.;
- Временный классификатор токсичных промышленных отходов № 428687;
- «Порядок розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 року № 218;
- «Порядок ведення державного обліку та паспортизації відходів» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 1 листопада 1999 року №2034;
- «Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року №1360;
- «Порядок ведення реєстру місць видалення відходів» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 року №1216;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища №41

від 17 лютого 1999 року «Про затвердження форми реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та інструкції щодо їх складання»;

- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища №12 від 14 січня 1999 року «Про затвердження інструкції про зміст і складання паспорта місць видалення відходів»;

- ДСанПіН 2.2.7.029.99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення».

1.2. Загальні положення та стадії інвентаризації відходів

Метою проведення Інвентаризації є отримання вичерпної інформації про утворення та рух відходів, їх ідентифікація, класифікація відповідно до державного класифікатора ДК 005-96 «Класифікатор відходів» та відомчої нормативно-технічної документації, визначення небезпечних властивостей впливу на довкілля та здоров'я людини, розробка оптимальних шляхів поводження з ними та вдосконалення системи поводження з відходами на підприємстві.

На початок Інвентаризації згідно наказу призначається група працівників підприємства, які мають сприяти належному проведенню Інвентаризації джерел утворення відходів та відходів виробництва і споживання. До складу цієї групи мають входити: посадова особа підприємства, відповідальна за охорону довкілля та поводження з відходами на підприємстві, працівник бухгалтерії, відповідальні фахівці ключових з точки зору утворення відходів технологічних процесів. Керівником призначеної групи повинна виступати особа на рівні управлінського персоналу.

Підприємства, організації, установи та громадяни – підприємці (далі – суб'єкти господарювання) проведення Інвентаризацію можуть доручити організації – розробнику, яка має досвід роботи в сфері поводження з відходами та в установленому порядку отримала дозвіл Міністерства екології та природних ресурсів України (далі – Мінекології) на розробку проектів нормативів гранично – допустимих скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти та свідоцтва Мінекології на розробку документів, що обґрунтовують обсяги викидів для підприємств, установ, організацій та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності.

Процес Інвентаризації складається з наступних стадій:

1. Організаційної стадії, коли місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування сповіщають суб'єктів господарювання підпорядкованої території про необхідність та порядок проведення Інвентаризації відходів та контролюють наявність у них зареєстрованих інвентаризаційних даних.

2. Підготовчої стадії, коли проводиться загальне ознайомлення з підприємством, збір первинних даних, розробка програми Інвентаризації, складання схем технологічних процесів та визначення джерел утворення відходів, а також визначення загального переліку відходів.

3. Стадії Інвентаризації, під час якої визначаються кількісні значення вхідних та вихідних параметрів технологічних процесів.

4. Заключної стадії, в ході якої складається матеріальний баланс кожного технологічного процесу, розраховуються нормативи утворення відходів суб'єктами господарювання, визначаються питомі показники утворення відходів, пропонуються заходи щодо можливих варіантів зменшення відходів, а також готується звіт про результати Інвентаризації.

6. Стадія реєстрації даних Інвентаризації, під час якої результати Інвентаризації та відповідні матеріали замовник Інвентаризації надає для реєстрації до Державного управління охорони навколишнього природного середовища в області (далі – Управління). Управління розглядає надані суб'єктами господарювання інвентаризаційні данні та, в разі відсутності зауважень, реєструє їх, та передає узагальнені дані обліку звітів джерел утворення відходів і відходів виробництва та споживання та паспортів відходів суб'єктів господарювання до Головного управління промисловості та розвитку інфраструктури облдержадміністрації.

Основні терміни і визначення:

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Примітка

У навколишньому середовищі відходи виступають, з одного боку, як забруднення, які займають в ньому (навколишньому середовищі) визначений простір та (чи) здійснюють негативний вплив на інші живі та неживі об'єкти і субстанції. З другого боку – як вторинні матеріальні та енергетичні ресурси для можливої утилізації безпосередньо слідом за утворенням або після відповідної переробки.

Термін «відхід» застосовують для позначення конкретного різновиду відходів, що утворюються у фіксованому процесі, що характеризуються певною сукупністю показників. Цей термін також включає в себе поняття «відходи тари та пакувальних матеріалів».

Небезпечні відходи – відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Промислові відходи – відходи виробництва, споживання та діяльності підприємства (організації, установи) /ПОУ/, що утворюються при здійсненні виробничої та господарської діяльності, наданні послуг чи іншої статутної діяльності ПОУ.

Відходи виробництва – залишки сировини, матеріалів, речовин, виробів, предметів, що утворилися в процесі виробництва продукції, виконання робіт

(послуг) і втратили повністю або частково початкові споживчі властивості.

Відходи споживання – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів (продукції або виробів), які частково або повністю втратили свої первинні споживчі властивості для використання по прямому або побічному призначенню в результаті фізичного або морального зносу в процесах суспільного або особистого вжитку (життєдіяльності), використання або експлуатації.

Інвентаризація відходів – комплекс разових організаційно - технічних заходів з виявлення, ідентифікації, опису і реєстрації відходів, обліку об'ємів їх утворення, утилізації та видалення, а також виявлення та обстеження місць утворення відходів та об'єктів поводження з ними.

Поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Операції поводження з відходами – збирання, перевезення, зберігання, оброблення (перероблення), утилізація, видалення, знешкодження і захоронення відходів.

Оброблення (перероблення) відходів – здійснення будь – яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення.

Знешкодження відходів – зменшення чи усунення небезпечності відходів шляхом механічного, фізико – хімічного чи біологічного оброблення.

Захоронення відходів – остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів.

Видалення відходів – здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх можливої утилізації.

Утилізація відходів – використання відходів як вторинних матеріальних чи енергетичних ресурсів.

Розміщення відходів – зберігання та захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах.

Збирання відходів – діяльність, пов'язана з вилученням, накопиченням і розміщенням відходів у спеціально відведених місцях чи об'єктах, включаючи сортування відходів з метою подальшої утилізації чи видалення.

Виробник відходів – юридична чи фізична особа, діяльність якої приводить до утворення відходів.

Державний класифікатор відходів – систематизований перелік кодів та назв відходів, призначений для використання в державній статистиці з метою надання різнобічної та обґрунтованої інформації про утворення, накопичення, оброблення (перероблення), знешкодження та видалення відходів.

Класифікація відходів – процес упорядкування даних про відходи, що включають ідентифікацію виду відходів відповідно до їх стану, складом і

властивостями через номенклатурне найменування. Співвіднесення відходів з певним процесом утворення і видом економічної діяльності. Віднесення відходів до любых інших систем угруповання чи перелікам (забруднення, вторинні ресурси, токсиканти), категоріям речовин, матеріалів і іншим об'єктам, а також до певних видів переробки, утилізації і видалення відходів. (ДСТ 17.9.1.1.-99).

Норматив утворення відходів – утворення відходів на одиницю продукції (сировини та енергії), виконання робіт і надання послуг, що регламентує їх кількісний (питомий показник обсягів утворення відходів) та якісний склад. Норми переглядаються в міру впровадження організаційно-технічних заходів.

Ліміти на утворення відходів - у ліміті встановлюються граничні показники утворення відходів у технологічних процесах терміном на 1 рік на основі затверджених нормативів (питомих показників обсягів утворення відходів).

Питомий показник утворення відходів - обсяг відходів конкретного виду, який утворюється при виробництві одиниці продукції, переробленні одиниці сировини, наданні одиниці послуги тощо. Для твердих побутових відходів, що утворюються на території даного району, питомим показником утворення є обсяг відходів, який утворюється на одну людину, що проживає в даному районі, працює на підприємстві, в установі, організації даного району.

Матеріальний баланс – це співвідношення кількісних показників (маси, обсягу) речовин (продуктів, субстанцій) і енергоносіїв, які надходять до місця (процесу), де утворюються відходи, і речовин (продуктів, субстанцій) і енергоносіїв, які утворюються в цьому місці (процесі), включаючи готову продукцію, напівфабрикати і відходи. (ДСТУ 17.9.0.1-99, на базі технологічних регламентів, питомих показників та аналітичних розрахунків).

Реєстрація відходів – проведення уповноваженими органами аналізу нормативно-методичних документів із затвердженням коду відходів по прийнятій системі класифікації і кодування.

Електронний реєстр відходів – система накопичення даних щодо обсягів поводження з відходами.

1.3 Процедура інвентаризації

1. Підготовча стадія.

Ця стадія має на меті збір інформації про підприємство. Дії на цій стадії виконуються практично одночасно (паралельно).

Крок № 1: Отримання відомостей та документів, необхідних для проведення Інвентаризації:

- а) визначити групу спеціалістів з Інвентаризації;
- б) зібрати загальні відомості про підприємство (форма 1); номенклатуру продукції (форма 2); витрати сировини, напівфабрикатів та матеріалів (форма 3);
- в) скласти схему виробничої структури підприємства (форма 4).

Загальні відомості про підприємство

1	Повна назва підприємства	
2	Адреса підприємства	
2.1	Поштовий індекс	
2.2	Поштова адреса	
2.3	Електронна пошта	
2.4	Телефон/факс (із зазначенням коду)	
3	Керівник підприємства (посада, П.І.Б.)	
4	Головний інженер (П.І.Б.), № тел.	
5	Галузь	
6	Підпорядкування	
7	Форма власності	
8	Посадова особа, відповідальна за охорону навколишнього середовища (П.І.Б.), № тел.	
9	Місце розташування виробничих майданчиків (адреса) підприємства та місць видалення відходів (географічні координати)	
10	Банківські реквізити	
11	Код за ЄДРПОУ	
12	Код за КФВ	
13	Код за СПОДУ	
14	Код за КОАТУУ	
15	Код за КВЕД (назва)	

ЄДРПОУ – Єдиний Державний Реєстр Підприємств і Організацій України

КФВ – Класифікація форм власності

СПОДУ – Система позначень органів державного управління

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності

Номенклатура продукції (послуг, діяльності)

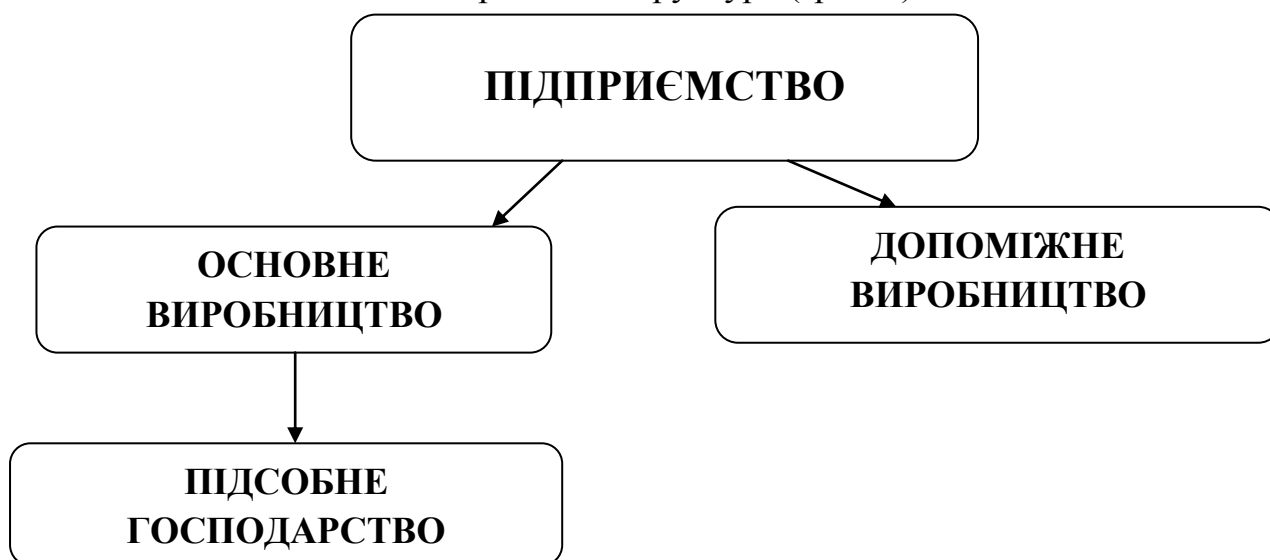
№ з/п	Найменування продукції (послуг, діяльності), що випускається (надаються, виконується)	Одиниця виміру	Обсяг продукції (послуг, діяльності), що випускається (надаються, виконується)		
			Минулі роки		Звітний рік
			20__	20__	20__
1	2	3	4	5	6

Витрати сировини, напівфабрикатів та матеріалів

№ з/п	Технологічний процес	Найменування сировини та матеріалів	Марка, хімічний склад	ДСТУ (ГОСТ), ТУ або ін.	Відходи*		Найменування продукції (послуг), що виробляється (надаються)	Одиниці виміру	Витрати сировини на одиницю продукції		Загальна кількість використання сировини
					Назва та код відходу за ДК 005-96	Клас небезпеки			Планові	Фактичні	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

*відходи, які використовуються на підприємстві в якості сировини та матеріалів

Виробнича структура (зразок)

Крок № 2: вивчення існуючих на виробництві (при діяльності/при наданні послуг) технологічних процесів, виділення і визначення елементарних технологічних процесів (форма 5).

При виконанні даної дії слід визначити і дослідити технології, діючі на підприємстві, що інвентаризується; відокремити елементарні технологічні процеси, а також техпроцеси, які є первинним джерелом утворення відходів, викидів і скидів.

Структурні підрозділи

№ з/п	Структурний підрозділ	Технологічний процес	Елементарний технологічний процес
1	2	3	4

Примітка:

Виробничий процес – це сукупність технологічних процесів (дій), в результаті яких вихідні матеріали і напівфабрикати перетворюються в готові вироби.

Технологічний процес – це послідовна зміна форми, розмірів, властивостей матеріалів і напівфабрикатів з метою отримання деталі або виробу у відповідності з технічними вимогами (наприклад, випалювання цегли, виплавляння сталі, виготовлення відливків, перегонка нафти, одержання цементу, виплавляння чавуну)

Елементарний технологічний процес – це найпростіший процес, подальше спрощення якого призводить до втрат характерних ознак технологічного процесу (наприклад, подрібнення, різання, дозування, сепарування, перемішування, формування тощо).

Крок № 3: складання схем технологічних процесів.

На підставі обробки отриманих даних щодо технологічних процесів, як основного виробництва (діяльності/надання послуг), так і допоміжного, скласти схеми технологічних процесів.

На схемах вказати всі елементи, що являються первинними джерелами впливів на довкілля: пило-газових викидів, рідких та твердих відходів, витоків та фільтрації рідких матеріалів і речовин, втрати сипучих матеріалів при транспортуванні та зберіганні, точкові і дифузні джерела зворотних і стічних вод тощо.

Узагальнити отриману інформацію та заповнити форму 6,7. Проведення дій 2 і 3 надає інвентаризатору уявлення про загальну технологію виробництва продукції (діяльності/надання послуг) та її етапів.

Форма 6

Дані про використання води

№ з/п	Технологічний процес	Структурний підрозділ	Джерело водопостачання	Фактично використано води, м ³		
				всього	на виробничі потреби	на інші потреби
1	2	3	4	5	6	7

Дані про водовідведення

№ з/п	Технологічний процес	Структурний підрозділ	Водовідведення							Тип очисної установки	Скинуто забруднюючих речовин, т/рік	Вловлено забруднюючих речовин, т/рік
			Тип стоку	Тип приймача	Відведено стічних вод, тис. м ³							
					Всього	в т. ч.		Нормативно чистих	Нормативно очищених на очисних спорудах			
					Без очистки	Очищених						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Дані про викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря

№ з/п	Технологічний процес	Елементарний технологічний процес	Структурний підрозділ	№ джерела викиду	Найменування газоочисного устаткування та наявність паспорту	Забруднююча речовина, що викидається	Концентрація на вході в газоочисне устаткування, мг/м ³	Ефективність газоочисного устаткування, %, дата проведення паспортизації	Концентрація на виході з газоочисного устаткування, г/м ³	Викинуто забруднюючих речовин, т/рік	Вловлено забруднюючих речовин, т/рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Крок № 4: визначення відходів виробництва.

При виконанні даної дії визначити відходи, що утворюються на підприємстві, їх кількісні та якісні характеристики, фізико-хімічні властивості та класи небезпеки.

Класифікація включає повне найменування відходу виробництва і визначення основного напрямку поводження з ним. При цьому повне найменування встановлюється для кінцевого фізичного стану відходу виробництва на час локалізації.

Згідно державної програми переходу України на міжнародну систему обліку і статистики виникає необхідність включення відомостей про утворення відходів в єдину державну систему управління відходами і використання ресурсів на базі системи обліку і звітності, гармонізованої з міжнародними стандартами. Однією з основних вимог даної системи управління відходами є кодування і визначення належності відходів до певних класифікаційних угруповань згідно державного класифікатора відходів ДК 005-96.

Класифікатор відходів забезпечує інформаційне підтримування у вирішенні широкого кола питань державного управління відходами та ресурсовикористанням на базі системи обліку та звітності, гармонізованої з міжнародними системами, зокрема, у галузі екології, захисту життя та здоров'я населення, безпеки праці, ресурсозбереження, структурної перебудови економіки, сертифікації продукції (послуг) та систем якості.

Відходам, які утворюються у в результаті діяльності підприємства, привласнюються коди класифікаційних груп згідно ДК 005-96 (форма 8).

Форма 8

Коди класифікаційних груп відходів згідно ДК 005-96

№ з/п	Найменування відходу	Найменування класифікаційних груп	Найменування відходу за ДК 005-96	Код відходу згідно ДК 005-96	Властивості відходу, що обумовлюють його небезпеку*	Небезпечні складники відходів**	Операції поводження з відходами***
1	2	3	4	5	6	7	8

Примітка:

* Перелік небезпечних властивостей відходів. Затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №165 від 16.10.2000 р.

** Довідково-методичні настанови щодо застосування ДК 005-96 «Класифікатор відходів» Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації.

*** Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів» № 1216 від 3 серпня 1998 р.

2. Стадія інвентаризації.

Ця стадія проводиться безпосередньо на підприємстві в контакт з його персоналом. Головним завданням другої стадії є визначення кількісних значень вхідних та вихідних параметрів виробничого процесу, досягнення повного розуміння щодо причин утворення відходів та з'ясування питань, які не були висвітлені раніше.

Крок № 5: визначення кількісних значень вхідних параметрів процесу.

Мета дії – визначити місця утворення відходів та повністю зрозуміти суть екологічних проблем підприємства, пов'язаних з їх утворенням.

На цьому етапі:

- уточнюється кількість сировини, матеріалів, полу фабрикатів, тари та пакувальних матеріалів на вході до технологічного процесу;
- уточнюється кількість хімічних реагентів та інші речовин на вході до технологічного процесу;
- визначається кількість використаних ресурсів (форма 9).

Форма 9

Витрати енергоресурсів

№ з/п	Види енергоносіїв	Одиниця виміру	Використана кількість	
			минулий рік	звітний рік
1	Газ	тис. м ³		
2	Мазут	т		
3	Бензин	л		
4	Дизельне паливо	л		
5	Гас	т		
6	Електроенергія	тис. кВт·рік		
7	Вугілля	т		
8	Теплова енергія від власної котельної	Гкал		
	Інше			

Крок № 6: визначення використання відходів (вторинної сировини) на виробництві.

Завданням цієї дії є визначення відходів, які використовуються на виробництві, та їх кількості. Дані про це необхідно одержати від відповідального фахівця підприємства. Відповідні записи заносяться до форми 11 (див. нижче).

Крок № 7: визначення відходів на виході з технологічного процесу.

Уточнюється перелік відходів (у т.ч. тари та пакувальних матеріалів),

виявляється фактична наявність відходів, встановлюються надлишки чи нестача відходів шляхом співставлення фактичних даних з даними згідно технологічних регламентів і бухгалтерського обліку.

Мета цієї дії — зосередження уваги на найбільш важливих елементах технологічного процесу з точки зору створення відходів та вибір потоків відходів по їх пріоритетності.

3. Заключна стадія інвентаризації

На цій стадії виконується аналіз зібраних даних, а також надаються рекомендації щодо отримання необхідних документів.

Крок № 8: складання матеріального балансу елементарного технологічного процесу.

Для всіх елементарних технологічних процесів складається матеріальний баланс, з використанням якого вносяться доповнення та уточнення до схеми технологічного процесу, складеної під час виконання кроку 3.

Структура матеріального балансу в загальному виді складається з наступних складових елементів:

$$OM+DM=GP+ZSM+TV+TC+BВOM+BВDM+В, \quad (1.1)$$

де *OM* – основні матеріали; *DM* – допоміжні матеріали; *GP* – готова продукція; *ZSM* – залишки сировини і матеріалів, які повертаються у виробництво без додаткової обробки; *TV* – технологічні відходи виробництва; *TC* – технологічні відходи виробничого споживання, які утворилися в результаті використання допоміжних матеріалів; *BВOM* – неминучі безповоротні втрати основної сировини і матеріалів, які обумовлені існуючою технологією виробництва продукції (які утворюються в результаті випаровування, засушення, розпилення і т. п.) і в склад відходів не включаються; *BВDM* – неминучі безповоротні втрати допоміжних матеріалів, які обумовлені існуючою технологією виробництва продукції (ті самі причини); *В* – відходи виробництва, які потрапили до навколишнього середовища зі стічними водами та викидами у атмосферне повітря.

Крок № 9: визначення нормативів утворення відходів.

Нормативно допустимі обсяги утворення відходів – максимальний обсяг відходів, що може утворитися в результаті технологічного процесу за умови дотримання встановленого технологічного регламенту.

Порядок обчислення нормативно допустимих обсягів утворення відходів залежить від виду технологічного процесу та визначається окремо для кожного випадку. Результати обчислення нормативно допустимих обсягів утворення відходів заносяться у форму 10.

Форма 10

Нормативно допустимі обсяги утворення відходів на підприємстві

№ з/п	Найменування відходу	Норматив утворення відходів, т/рік

Крок № 10: визначення якісних показників відходів.

Мета – визначити (уточнити) склад і властивості відходів за аналітичними

даними вхідної сировини та матеріалів, паспортними даними, сертифікатами якості або ін., у разі неможливості наведення цих даних – за даними лабораторних досліджень.

У разі необхідності – визначити клас небезпеки відходів.

Клас небезпеки відходів слід визначати розрахунковим шляхом відповідно до Державних санітарних правил і норм ДСанПіН 2.2.7.029-99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення», які затверджені Міністерством охорони здоров'я України, Головним санітарно-епідеміологічним управлінням у 1999 році.

Визначення класу небезпеки відходів оформлюється окремим документом, який затверджується органом МОЗ України.

Клас небезпеки конкретного виду промислових відходів слід розрахувати за LD₅₀ (летальній дозі хімічної речовини, яка викликає при введенні в організм тварин загибель 50%) або за ГДК хімічних речовин у ґрунті.

Дані щодо якісних показників відходів заносяться до Відомості інвентаризації відходів (форма 11).

Крок № 11: визначення місць розміщення відходів.

З використанням всієї наявної інформації необхідно встановити остаточні схеми місць розміщення відходів, занести їх до Відомості інвентаризації відходів (форма 11).

Масштабні схеми місць розміщення відходів (за кожним майданчиком/територією окремо) є обов'язковим доповненням до звіту з інвентаризації відходів.

Форма 11

Відомість інвентаризації відходів підприємства

№ з/п	Найменування групи та виду відходу	Код групи та виду відходу	Клас небезпеки відходу	Технологічний процес або виробництво, де утворюються відходи	Фізико-хімічна характеристика відходу, % вмісту токсичного компонента	Утворення відходів за звітний період, т	Рух відходів	Накопичення відходів на об'єктах установи на 01.01.20__р.

Крок № 12: визначення необхідності внесення підприємства до реєстру об'єктів утворення відходів.

Показник загального утворення відходів $P_{зуб}$ розраховується за формулою, яка наведена у «Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів» (пост. КМУ від 31.08.1998 №1360):

$$P_{зуб} = 5000 \cdot M_1 + 500 \cdot M_2 + 50 \cdot M_3 + 1 \cdot M_4, \quad (1.2)$$

де M_1, M_2, M_3 та M_4 – умовні одиниці, значення яких дорівнюють кількості утворених відходів за класами небезпеки (1, 2, 3, 4 класи відповідно).

До реєстру включаються об'єкти, для яких показник $P_{зуб}$ перевищує граничне значення $P_{гз}$, що дорівнює 1000 умовних одиниць на рік.

Крок № 13: визначення показника питомого утворення відходів.

Питомий показник утворення відходів – обсяг відходів конкретного виду, який утворюється при виробництві одиниці продукції, переробленні одиниці сировини, наданні одиниці послуги тощо.

Показник питомого утворення $P_{н\text{ув}}$ відходів розраховується за формулою:

$$P_{н\text{ув}} = \frac{P_{з\text{ув}}}{D} \quad (1.3)$$

де D – додана вартість (у тис. грн), що створена виробництвом та наданням послуг, внаслідок чого і утворилися відходи, що включені до показника $P_{з\text{ув}}$.

Розрахунок $P_{н\text{ув}}$ здійснюється при наданні підприємством відомостей про додану вартість (D). Отримані розрахункові дані використовують при складанні реєстрових карт об'єктів утворення відходів (див нижче).

Крок № 14: уточнення даних паспорта місць видалення відходів (МВВ).

При невідповідності даних паспорта МВВ результатам Інвентаризації, необхідно внести зміни до даного документу в формі додатку до паспорта у відповідності. Якщо паспорт МВВ у підприємства відсутній, необхідно розробити та затвердити його у встановленому законодавством порядку (див. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища № 12 від 14 січня 1999 року « Про затвердження інструкції про зміст і складання паспорта місць видалення відходів»).

Крок № 15: перевірка лімітів на утворення та розміщення відходів.

При невідповідності даних лімітів результатам Інвентаризації, підприємству необхідно внести відповідні зміни до даного документу. У разі відсутності у підприємств лімітів, необхідно їх отримати у порядку, передбаченому Постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.98 р. №1218 «Про затвердження Порядку розроблення, затвердження та перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів».

Крок № 16: перевірка даних реєстрових карт.

При невідповідності даних реєстрових карт результатам Інвентаризації, підприємству необхідно внести відповідні зміни до даного. У разі відсутності у підприємства реєстрових карт, необхідно їх отримати у порядку, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України №1360 від 31 серпня 1998 р. «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів» (також див. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища № 41 від 17 лютого 1999 року « Про затвердження форми реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та інструкції щодо їх складання»).

Крок № 17: складання заключного звіту.

За результатами Інвентаризації складається Звіт, який має наступну структуру:

Титульний аркуш

Вступ

Картка установи (форма 1)

1. Характеристика підприємства

1.1. Загальні відомості про підприємство

- 1.2. Характеристика діяльності підприємства
2. Характеристика підприємства як джерела утворення відходів
3. Характеристика стану поводження з відходами на підприємстві
- 3.1. Характеристика відходів згідно Державного Класифікатора відходів ДК 005-96 (форма 8)
- 3.2. Розрахунок нормативно-допустимих обсягів та питомих показників утворення відходів (форма 10)
4. Пропозиції щодо удосконалення системи поводження з відходами на підприємстві
5. Перелік нормативних документів

ДОДАТКИ:

- Додаток 1. Карта-схема району розміщення підприємства
- Додаток 2. Номенклатура продукції підприємства (форма 2)
- Додаток 3. Структура підприємства (форма 4,5)
- Додаток 4. Витрати сировини, матеріалів, напівфабрикатів та виробів, що утворюють відходи (форма 3)
- Додаток 5. Витрати енергоресурсів (форма 9).
- Додаток 6. Дані про викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря (форма 7)
- Додаток 7. Дані про водовідведення (форма 6)
- Додаток 8. Відомість інвентаризації відходів установи (форма 11)
- Додаток 9. Розрахунок показника загального утворення відходів (Пзув)
- Додаток 10. Довідка про наявність установок (потужностей) утилізації відходів
- Додаток 11. Довідка про наявність установок (потужностей) з видалення відходів
- Додаток 12. План-схема тимчасового розміщення відходів
- Додаток 13. Розрахунок класу небезпеки окремих видів відходів (за необхідністю)

Матеріали Інвентаризації містять таблиці у вигляді форм встановленого зразку (додатки), а також пояснень в довільній формі (розділи 1-4).

На основі отриманих даних необхідно надати пропозиції щодо заходів з удосконалення системи поводження з промисловими відходами на підприємстві та заходів у сфері поводження з відходами, спрямованих на запобігання або зменшення обсягів утворення відходів і запобігання їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини (розділ 4).

Титульний лист звіту по проведенню Інвентаризації виконується згідно рекомендованого зразка (форма 12).

Звіт з інвентаризації відходів надається керівництву підприємства на розгляд та погодження.

4. Стадія реєстрації даних інвентаризації.

Крок № 18: Результати Інвентаризації надаються для реєстрації до Державного управління охорони навколишнього природного середовища в області. Управління розглядає надані суб'єктами господарювання інвентаризаційні дані та, в разі відсутності зауважень, реєструє їх, та передає

узагальнені дані обліку звітів джерел утворення відходів і відходів виробництва та споживання суб'єктів господарювання і до Головного управління промисловості та розвитку інфраструктури облдержадміністрації.

Щорічно суб'єкти господарювання подають Управлінню дані про зміни у діяльності своїх об'єктів для внесення відповідних змін до інвентаризаційного звіту та даних обліку звітів. У разі необхідності вносяться зміни у інші форми звіту, які також надаються Управлінню.

Контрольне завдання

Після ознайомлення з теоретичною частиною даних методичних рекомендацій та прикладом Звіту, провести інвентаризацію відходів на умовному об'єкті дослідження* та скласти Звіт за наступною скороченою схемою:

Титульний аркуш	форма 12
Картка установи	форма 1
1. Характеристика підприємства	
1.1. Загальні відомості про підприємство	0,5-1,0 стор. у довільній формі
1.2. Характеристика діяльності підприємства	0,5-1,0 стор. у довільній формі
2. Характеристика підприємства як джерела утворення відходів	надати стисло характеристику об'єктів чи технологічних процесів на підприємстві, що призводять до утворення відходів, розрахувати обсяги утворення для 5-6 видів відходів за минулий рік
3. Характеристика стану поводження з відходами на підприємстві	
3.1. Характеристика відходів згідно Державного Класифікатора відходів ДК 005-96	(форма 8)
3.2. Розрахунок нормативно-допустимих обсягів та питомих показників утворення відходів	форма 10
4. Пропозиції щодо удосконалення системи поводження з відходами на підприємстві	0,5-1,0 стор. у довільній формі
ДОДАТКИ:	
Додаток 8. Відомість інвентаризації відходів установи	форма 11
Додаток 9. Розрахунок показника загального утворення відходів	$P_{зуб}$

Примітка *- умовним об'єктом дослідження може бути як підприємство, що планується до розгляду у дипломній роботі спеціаліста чи магістра, так і уявний суб'єкт господарювання.

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (посада)

_____ (прізвище, ініціали)

М. П.

«___» _____ 20__ р.

ЗВІТ

про інвентаризацію джерел утворення відходів
і відходів виробництва та споживання

_____ (назва підприємства)

Керівник організації,

яка провела інвентаризацію _____

(підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

ПОСТАВЛЕНО НА ОБЛІК:

№ _____ від «___» _____ 20__ р.

Начальник Держуправління охорони
навколишнього природного середовища

в _____ області

Контрольні запитання

1. Назвіть основні нормативні документами, що регулюють питання інвентаризації відходів.
2. Охарактеризуйте процедуру інвентаризації відходів на суб'єкті господарювання.
3. Розкрийте суть методики розрахунку нормативів утворення відходів – нормативно допустимих обсягів утворення відходів, питомих показників утворення відходів та показника загального утворення відходів;
4. Охарактеризуйте послідовність складання Звіту з інвентаризації відходів на промисловому підприємстві.
5. Охарактеризуйте екологічну небезпеку промислових відходів.
6. Наведіть способи зменшення ступеня екологічної небезпеки промислових відходів.
7. Охарактеризуйте напрямки використання промислових відходів у якості вторинних матеріалів та ресурсів.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №2

ПАСПОРТИЗАЦІЯ ВІДХОДІВ

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок паспортизації відходів.

Поставлена мета досягається послідовним вирішення **таких завдань:**

- ознайомлення з нормативними документами, що встановлюють порядок паспортизації відходів;
- ознайомлення з Державним стандартом України 2195-99. Технічний паспорт відходу;
- ознайомлення з прикладом складання технічного паспорту;
- пошук інформації щодо наявних та можливих технологій перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу та заповнення відповідного додатку Е до технічного паспорту відходу.

2.1 Нормативні документи, що регулюють порядок паспортизації відходів

Нормативною базою для проведення паспортизації відходів є:

- Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998 року;
- ДК 005-96 «Класифікатор відходів»;
- Постанова КМУ № 2034 від 01.11.1999 р. Про затвердження Порядку ведення державного обліку та паспортизації відходів;
- ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99) Технічний паспорт відходу;
- ДСТУ 3910-99 (ГОСТ 17.9.1.1-99) Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом віднесення їх до класифікаційних категорій.

Основні терміни і визначення:

Державний облік відходів – єдина державна система збирання, узагальнення, всебічного аналізу та зберігання відомостей про відходи під час їх утворення та здійснення операцій поводження з ними.

Первинний облік відходів – реєстрація у формах первинних облікових документів (картки, журнали, анкети) відомостей про відходи під час їх утворення на підприємстві та здійснення операцій поводження з ними.

Інвентаризація відходів – комплекс разових організаційно-технічних заходів з виявлення, ідентифікації, опису і реєстрації відходів, обліку обсягів їх утворення, утилізації та видалення, а також виявлення і обстеження місць утворення відходів і об'єктів поводження з ними.

Ідентифікація відходів – віднесення відходів до певних категорій та класифікаційних груп, виходячи з їх походження, складу, стану, небезпеки для довкілля, здоров'я людини, технологічних можливостей утилізації, знешкодження.

Паспортизація відходів – процес послідовного збирання, узагальнення та зберігання відомостей про кожний конкретний вид відходів, їх походження, технічні, фізико-хімічні, технологічні, екологічні, санітарні економічні та інші показники, методи їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення. Форма паспорту та порядок його заповнення визначений ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99). Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, виклад і правила внесення змін.

Позначення і скорочення:

ТПВ – технічний паспорт відходу.

ІЕС – інформаційно-експертна система (підприємства, міста, регіону, галузева, державна) з відходів.

НД – нормативний документ.

БД – база даних.

2.2 Загальні положення

Стандарт ДСТУ 2195-99 Технічний паспорт відходу установлює вимоги до складу, вмісту, правил та послідовності заповнення технічного паспорта відходів (ТПВ) і внесення подальших змін.

Вимоги цього стандарту поширюються на будь-які виявлені відходи виробництва і споживання (в тому числі на відходи, які раніше накопичені на території України), а також на ті, які прогнозуються за технологіями, і доводяться, виробництвами та іншими видами взаємодії людини з довкіллям.

Вимоги цього стандарту застосовують:

- під час планування та здійснення будь-якої діяльності, внаслідок якої утворюються (прогнозуються) відходи;

- за будь-яких видів поводження з відходами;

- під час формування обліку і звітності з відходів виробництва і т.д.

До ТПВ (нормативно-інформаційного документа) вводять дані про

найменування, місце, умови і обсяги утворення кожного окремого виду відходів, його технічні, фізико-хімічні, технологічні, екологічні, економічні та інші показники, методи їхнього контролю, зокрема враховані чинники впливу, про поля значень, а також відомості про наявні та можливі технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення цього відходу.

Структура ТПВ передбачає його послідовне доповнення і уточнення з використанням місцевих, територіальних, галузевих і державних ІЕС, а також зв'язаних з відходами даних про продукцію, природну сировину, інші види речовин і матеріалів з такою метою:

- уточнення назви і показників відходу, що паспортизується, для віднесення його до наявних класів, груп, переліків та інших категорій;
- виявлення оптимальних технологій перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу; вироблення пропозицій щодо заміни первинних джерел сировини паспортизованими відходами;
- вироблення пропозицій щодо заміни первинних джерел сировини паспортизованими відходами;
- покращення наявних і проєктованих технологій, в яких утворюються (прогнозуються) відходи з метою мінімізації їхнього утворення і забезпечення екологічної безпеки, зокрема операції поводження з відходами, які не ведуть до їхнього альтернативного використання;
- визначення ефективних методів контролю відходів;
- уточнення термінологічних, класифікаційних і метрологічних вимог;
- оптимальне розміщення підприємств з перероблення, утилізації або видалення відходів.

2.3 Структура, зміст, правила і послідовність заповнення технічного паспорта відходу

ТПВ містить такі структурні елементи:

- титульний аркуш;
- відомості про місце утворення відходу;
- відомості про процес, в якому утворюються відходи;
- первинні дані про відхід;
- характеристику відходу;
- відомості про наявні і можливі технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу;
- загальні вимоги до складу показників відходів;
- реєстраційний бланк;
- відомості про аналоги відходу.

ТПВ розроблюють підприємства, відповідальні за утворення відходу, і вони є утримувачами оригіналів ТПВ.

2.3.1 Титульний аркуш технічного паспорту відходу

Титульний аркуш оформлюють згідно з додатком А.

На лівому верхньому полі титульного аркуша зазначають погоджувальний природоохоронний орган, якому передають копію ТПВ і повідомляють про подальші зміни. Згідно із своєю компетенцією цей природоохоронний орган координує погодження ТПВ з іншими уповноваженими Державними органами (статистики, охорони здоров'я, регіонального і місцевого самоврядування, тощо).

На правому верхньому полі титульного аркуша зазначають організацію, що затверджує ТПВ, якою є підприємство-виробник відходу або інша юридична особа, яка розпоряджається цим відходом і відповідає за достовірність даних, наведених у ТПВ, відповідно до законодавства.

Назва відходу на титульному аркуші повинна повністю відповідати вимогам до порядку найменування відходів за ДСТУ 3910. У разі зміни реквізитів юридичної особи без зміни змісту ТПВ, зміни відповідних записів у ТПВ доводять до відома всіх утримувачів його копій.

ДОДАТОК А (обов'язковий)
Форма титульного аркуша
технічного паспорта відходу

ПОГОДЖЕНО

Керівник місцевого (територіального)
природоохоронного підрозділу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник підприємства

_____
(посада) (підпис) (розшифровка підпису)

«_____» _____ 20__ р.

М.П.

_____
(посада) (підпис) (розшифровка підпису)

«_____» _____ 20__ р.

М.П.

ТЕХНІЧНИЙ ПАСПОРТ ВІДХОДУ

_____
повна назва відходу

Населений пункт
Рік укладання паспорта

2.3.2 Відомості про місце утворення відходу

Відомості про місце утворення відходу подають згідно з **додатком Б** в графах:

1-6 – основна юридична особа, яка відповідає за утворення відходу і має право вступати в договірні або інші відносини, зв'язані з його переробленням, зберіганням, транспортуванням, утилізацією або видаленням.

Якщо в означених діях беруть участь кілька підприємств (об'єднання, посередницька фірма, біржа, переробник відходу), в графах **1-6** наводять відомості про кожне з них із зазначенням у графі **1** їхніх відносин з основною юридичною особою;

7-10 – засіб зберігання, транспортування відходу і реквізити відвантаження.

У разі можливості зберігання і транспортування відходу кількома способами зазначають кожний з них.

Примітка. При цьому всі технологічні операції щодо поводження з відходами підчас зберігання і транспортування, а також відомості про тару і пакувальні матеріали повинні бути відбиті у відповідних графах **додатку В**.

ДОДАТОК Б (обов'язковий)			
Форма подання відомостей про місце утворення відходу			
Підприємство (повна назва, підпорядкованість)	Коди підприємства	Поштові, телеграфні реквізити	
		поштовий індекс, місто, адреса	телефон, факс
1	2	3	4
Банківські реквізити			Спосіб зберігання відходу
назва банку	розрахунковий рахунок, №, МФО		
5	6		7
Транспортування відходу (спосіб, тара)	Реквізити відвантаження (станція, порт)		
	назва	код	
8	9	10	
_____	_____	_____	
(виконавці, посади)	(підписи)	(розшифровка підписів)	

2.3.3 Відомості про процес, у якому утворюються відходи

Відомості про процес, у якому утворюються відходи, подають згідно з **додатком В** на основі оцінювання матеріально-енергетичного балансу кожного процесу (операції), в якому утворюються відходи, в графах:

11-13 – відомості про основні, допоміжні матеріали і оснащення (сировина, інструмент, мастила, мийні речовини, пакувальні матеріали і т. ін.), енергоносії (вода, газ, повітря і т. ін.) та інші матеріали і речовини, що входять у процес, в якому утворюються відходи;

14-20 – відомості про процес, який здійснюється (передбачається) на підприємстві і в якому утворюються (прогнозуються) відходи.

В графах **16-20** послідовно наводять відомості про параметри технологічного процесу, що можуть впливати на формування відходу. Якщо відхід утворюється в окремій технологічній операції, у графах **14-20** окремо наводять конкретні дані про кожну операцію;

21-23 – відомості про основні і побічні продукти, що утворюються в процесі або операції, означені у графі **14**, зокрема матеріали і речовини, що можуть опинитися в складі відходу як брак, забруднення і т. ін. Назви відходів у графі **21** наводять відповідно до чинних НД і технічної документації підприємства.

У разі утворення відходу на різних ділянках, устаткуванні та інших технологічних одиницях, **додатки В і Г** заповнюють щодо кожної з них.

Відомості, що їх наводять згідно з **додатком В**, є власністю підприємства, на якому утворюється відхід, і не підлягають наданню іншим юридичним особам, окрім випадків, спеціально передбачених законодавством. Ці відомості зберігають за місцем заповнення ТПВ як первинну документацію підприємства.

ДОДАТОК В (обов'язковий)						
Форма подання відомостей про процес, у якому утворюються відходи						
Вихідні матеріали, застосовувані у процесі						
назва		код продукції			НД	
11		12			13	
Процес (технологічний, експлуатаційний, споживання) або окрема технологічна операція						
назва	НД	параметр процесу	одиниця вимірювання	чисельне значення параметра процесу		
				мінімальне	номінальне	максимальне
14	15	16	17	18	19	20
Основні та побічні продукти процесу						
назва		внутрішньовиробничий шифр			НД	
21		22			23	
(виконавці, посади)		(підписи)			(розшифровка підписів)	

2.3.4 Первинні дані про відхід

Первинні дані про відхід подають згідно з **додатком Г**.

Первинні дані наводять у ТПВ на кожний вид відходів. Для відходів, стан

яких змінюється на підприємстві, в ТПВ наводять відомості про кінцевий стан відходу. Наприклад, залежно від наявності і складу очисних споруд, відходом може бути збезводнений відстій, відстій шламонакопичувачів (відстійників) або неочищені стічні води.

ДОДАТОК Г (обов'язковий)		
Форма подання первинних даних про відхід		
Повна назва відходу		
Номенклатурна назва відходу	Назва процесу, в якому утворюється відхід	Назва виду економічної діяльності
24	25	26
Код відходу за державним класифікатором	Назва та (або) позначення спеціального класифікатора чи іншого документа, що відносить відходи до певних класів, груп або переліків	Код (шифр, порядковий номер) відходу за спеціальною класифікацією
27	28	29
Назва та (або) позначення НД на відхід	Кількісні показники утворення відходу	
	одиниця вимірювання	величина показника
30	31	32
_____	_____	_____
(виконавці, посади)	(підписи)	(розшифровка підписів)

Відомості наводять у графах:

24-26 – повна назва відходу (номенклатурна назва відходу, уніфікована назва процесу, в якому утворюються або виявляються відходи і уніфікована назва виду економічної діяльності, в якому реалізовано цей процес) відповідно до вимог ДСТУ 3910 (розділ 5). Ці відомості уточнюють за вказівками ІЕС;

27 – код відходу за державним класифікатором;

28 – послідовно наводять назви і (або) позначки НД та іншого документа (наприклад, «СНіП 2.01.28-85, додаток 1» або спеціальний список, затверджений рішенням місцевого органу влади), згідно з яким відхід, що паспортизується, як речовина (матеріал, продукт) може бути віднесений до певних переліків, груп та інших категорій речовин, матеріалів та об'єктів відповідно до ДСТУ 3910 (розділ 6). Ці відомості уточнюють за вказівками ІЕС;

29 – код (шифр, клас, групу або порядковий номер) цього виду відходів за відповідним документом, означеним у графі **28**. Ці відомості наводять окремо проти кожної назви документа в графі **28** (наприклад, проти вищезгаданого СНіП2.01.28-85 для відходу, що містить ртуть, роблять запис: «група №9»);

30 – назва та (або) позначення НД на відхід, що паспортизується; у разі

відсутності ставлять ризику;

31-32 – одиниці вимірювання і кількісні показники накопичення виходу і норматив утворення відходу.

Для накопиченого на підприємстві (або за місцем виявлення) відходу в графі **31** зазначають одиницю маси, об'єму або обсягу відходу, що утворився раніше, а в графі **32** – його фактичну кількість на момент заповнення ТПВ.

Для відходу, що утворюється знов, у графі **31** наводять одиницю продуктивності, наприклад, т/рік, л/год. і т. ін. Проти цього запису в графі **32** зазначають фактичний або прогнозований вихід відходу.

За встановленого нормативу виходу відходу на одиницю сировини, продукції, енергоносія або іншого показника підприємства в графі **31** зазначають відповідне співвідношення (наприклад, «кг відходу/1000 од. продукту, означеного в графі **21**»), а в графі **32** – числове значення нормативу виходу відходу в цих одиницях.

2.3.5 Характеристика відходу

Характеристику відходу подають згідно з додатком Д в графах:

33 – усі відомі показники відходу згідно з додатком Ж.

Відповідно до уніфікованої назви процесу утворення відходів (граф **25**) склад показників відходу починають визначати, виходячи з даних матеріально-енергетичного балансу цього процесу.

ДОДАТОК Д (обов'язковий)				
Форма подання характеристики відходу				
Показник відходу	Порядковий номер або код	Одиниця вимірювання	Можливі методики визначення показника	
33	34	35	36	
Передбачувані значення показника	Використана методика визначення показника відходу	Враховані чинники впливу на визначення показника		
		найменування чинника	одиниця вимірювання	значення чинника
37	38	39	40	41
Фактичні значення показника відходу				Примітки
мінімальне	номінальне	максимальне		
42	43	44		
(виконавці, посади)		(підписи)		(розшифровка підписів)

З НД, означених у графах **13, 15, 23**, підбирають уніфіковані показники

речовин, матеріалів і процесів, що їх можна використати як показники характеристик цього виду відходів. Водночас, після відповідного перевіряння, підбирають також одиниці вимірювання і методи контролю, які наведені в означених НД і можуть бути застосовані до відходів, що паспортизуються.

Окрім означених джерел у разі подання характеристик відходу слід використовувати показники відходів, що регламентуються НД, означеними в графі **28**, а також галузеві стандарти, довідники з вторинної сировини та інші джерела, що рекомендуються ДСТУ 3910.

Якщо виявлених таким чином показників і методів контролю недостатньо для повного опису відходу – необхідно використовувати наявні НД, відповідну літературну та інші джерела інформації про первинні ресурси (руди, мінерали, корисні копалини, воду і т. ін.) та інші аналоги відходу.

34 – порядкові номери показників для кожного ТПВ, що заповнюється, або для уніфікованих показників – спеціальні коди, шифри та інші ідентифікаційні ознаки згідно з чинними НД (у графі **45** наводять посилання на відповідний НД);

35 – одиниця вимірювання показника відходу, означеного в графі **33**;

36 – можливі методики визначення показника відходу, які добирають аналогічно вимогам до заповнення графі **33**;

37 – передбачуване значення показника (заповнюють за відсутності достовірних даних з літератури, розрахункових даних, результатів, отриманих побічними методами, у разі аналізу аналогічного відходу, тощо);

38 – використана методика визначення показника відходу;

Запис методики в графах **36** і **38** необхідно супроводжувати посиланням на джерело (НД, патент, статтю, книгу, місце використання). У разі великої кількості посилань допускається їхнє винесення в графу **45**.

39 – найменування врахованого чинника впливу на визначення показника за методикою, визначеною графі **36** або **38**;

40 – одиниця виміру врахованого чинника впливу;

41 – значення чинника;

42 – мінімальне фактичне значення показника відходу;

43 – номінальне (середнє) фактичне значення показника відходу;

44 – максимальне фактичне значення показника відходу.

Допускається заповнення граф **39-41** за незаповнених граф **38, 42-44** для наведення передбачуваних чинників впливу на визначення показника, означеного у графі **33**.

38 і **42-44** – заповнюють тільки за **фактичними результатами аналізу** відходу, що паспортизується.

Для показників, що не мають кількісного виразу (органолептичних, агрегатного стану, консистенції і т. ін.), запису графах **42-44** роблять словами.

45 – посилання на НД, літературні та інші джерела інформації.

За результатами попереднього оброблення ТПВ у ІЕС здійснюють уніфікацію показників, одиниць вимірювання і методів контролю відповідно до виявлених класифікаторів та аналогів. За даними, отриманими після доопрацювання ТПВ **додатки И та К**), підприємство доповнює і уточнює

характеристику відходу. Після уніфікації і доопрацювання ТПВ відомості про відхід вводять до БД ІЕС.

Під час подальшого виявлення аналогів, які подають згідно з **додатком К**, дані, що наведені згідно з **додатком Д**, можуть бути доповнені з урахуванням відомостей у графах **52-65**.

Склад показників, одиниці їхнього вимірювання, методи контролю, чинники впливу і поля значень уточнюються до тих пір, докине буде задоволено:

- вимоги НД, що регламентують поводження з цим видом відходів, а також із певними категоріями матеріалів і речовин, до яких відноситься відхід, який паспортизується, відповідно до законодавства України і міжнародних угод;

- вимоги до відходу відповідно до технології його перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення, що її використовують або передбачають використати згідно з **додатком Е**;

- пропозиції, офіційно надіслані підприємству за формою **додатків И та К**;

- запити регіональної, галузевої ІЕС та інших уповноважених державних органів, що відповідають вимогам чинного законодавства.

2.3.6 Відомості про технології перероблення

Відомості про наявні і можливі технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу згідно з **додатком Е** подає підприємство, що укладає ТПВ на основі власних даних, відомостей, які надійшли від ІЕС згідно з **додатками И, К** та іншими джерелами в графах:

46 – назва, товарний знак технології;

47 – код (шифр) технології за наявними НД;

48 – НД, патенти, каталоги, інші джерела відомостей про технологію;

49 – назва підприємства, де реалізовано технологію, та його код (аналогічно графі **2**);

50 – адреса підприємства, телефон, факс;

51 – станція відвантаження, порт (аналогічно графам **9 і 10**);

52 – показники відходу, що повинні відповідати вимогам технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення;

53 – одиниця вимірювання показника відходу, який перероблюється;

54 – методика контролю показника відходу, який перероблюється;

55 – мінімальне значення показника відходу, який перероблюється;

56 – номінальне (середнє) значення показника відходу, який перероблюється;

57 – максимальне значення показника відходу, який перероблюється;

58 – назви кінцевих продуктів поводження з відходом за цією технологією, їхні коди (аналогічно графам **21 і 22**);

59 – НД, патент на кінцевий продукт поводження з відходом;

60 – показники кінцевого продукту поводження з відходом;

61 – одиниця вимірювання показника кінцевого продукту поводження з відходом;

62 – методика контролю показника кінцевого продукту поводження з відходом;

63 – мінімальне значення показника кінцевого продукту поводження з відходом;

64 – номінальне значення показника кінцевого продукту поводження з відходом;

65 – максимальне значення показника кінцевого продукту поводження з відходом;

66 – одиниця вимірювання фактичного обсягу перероблення відходу;

67 – кількісний показник обсягу перероблення відходу.

За відсутності повних відомостей про технологію поводження з відходом, що його відпускає підприємство на сторону, заповнюють тільки графи **49-57** і **66-67**.

ДОДАТОК Е (обов'язковий)

Форма подання відомостей про наявні та можливі технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу

Відомості про технологію			Утримувач технології		
назва, товарний знак	код технології	НД, патенти, інші джерела	назва підприємства	адреса, телефон, факс	станція відвантаження, код
46	47	48	49	50	51

Показник відходу	Одиниця вимірювання	Методика контролю	Значення		
			мінімальне	номінальне	максимальне
52	53	54	55	56	57

Кінцеві продукти поводження з відходом за технологією

Назва, код	НД, патент	Показник продукту	Одиниця вимірювання	Методика контролю	Значення		
					мінімальне	номінальне	максимальне
58	59	60	61	62	63	64	65

Фактичний обсяг перероблення відходу	
Одиниця вимірювання	Кількість
66	67

_____ (виконавці, посади)

_____ (підписи)

_____ (розшифровка підписів)

У графах **52-57** відображають вимоги до відходу з боку підприємства-переробника. Порядок заповнення граф **52-57** повністю відповідає вимогам до

порядку заповнення граф **33, 35, 38, 42-44**.

У разі перероблення відходу безпосередньо на підприємстві, де він утворюється, заповнення граф **58-65** є обов'язковим і повинно передувати заповненню графи **67**.

ДОДАТОК Ж (рекомендований) Вимоги до складу показників відходів	
Характеристика групи показників	Визначувані показники
1. Органолептичні показники	Зовнішній вигляд, колір, запах та інші якісні характеристики відходу, що встановлюються безпосередньо органами чуттів людини, відповідно до компонентно-агрегатного стану, який визначено у номенклатурній назві відходу
2. Кількісні показники складу	Компонентний (елементний, хімічний, фазовий тощо) склад, що визначається через матеріальні (маса, вага тощо) і розмірні (довжина, площа, об'єм, обсяг, кут) характеристики
3. Кількісні показники властивостей	<i>Фізико-хімічні</i> (щільність, насипна вага, пористість, летючість, теплофізичні та критичні характеристики, в'язкість, розчинність, проникливість, зольність, реакція середовища рН, адгезія (когезія), акустичні, електричні, магнітні, оптичні тощо) <i>Механічні</i> (твердість, пластичність, міцність, пружність тощо), технологічні (усадка, сипкість, час переходу до сталого стану, здатність до вбирання, гідрофобність (гідрофільність), гігроскопічність, дефектність (у разі номенклатурної назви матеріалу або виробу) тощо) <i>Експлуатаційні</i> (стабільність, стійкість до різних видів зовнішніх впливів, час старіння, коефіцієнт тертя, здатність впливати на інші матеріали, речовини (корозійна, несумісність зберігання) тощо)
4. Показники небезпеки	Токсичність (види тестування), клас небезпеки, канцерогенність, мутагенність, біологічна стабільність, пожежна небезпечність (горючість, вибухонебезпечність, температура займання, температура самозаймання, температура горіння, димність), ядерна небезпечність (коефіцієнт розмноження), радіаційна небезпечність (період напіврозпаду, активність і концентрація радіонуклідів, інтенсивність і коефіцієнт якості проникного випромінювання, поверхневе забруднення, група радіаційної небезпеки радіонуклідів), несумісність із певними об'єктами, здатність до замулювання водоймищ, допустимі концентрації у скидах і викидах тощо
5. Показники енерго-ресурсного потенціалу	Калорійність, теплотворна здатність, енерговитрати на утворення, енергоємність (теплоємність), ресурсоємність, енергомісткість
6. Економічні показники	Норматив утворення, відпускна ціна, матеріаломісткість (за цінними компонентами), енергоекономічність, вартість перероблення, ліміт розміщення, розміри плати за розміщення відходів (викиди і скиди)

2.3.7 Реєстраційний бланк

Реєстраційний бланк (**додаток И**) заповнює підприємство спільно з ІЕС.

Літеру «П» у ТПВ проставляє розробник на стадіях життєвого циклу продукції, що передують виробництву, в якому передбачається утворення відходу, або підприємство на стадії підготовки виробництва. Літеру «П» вилучають з ТПВ за порядком, що встановлюється підприємством, з моменту, коли починається регулярне застосування технологічного процесу, в якому утворюється відхід, що паспортизується.

ІЕС повідомляє розробнику ТПВ відомості про аналоги відходів як інформацію про матеріали і речовини, яка наводиться в графах **11-13** або **21-23** згідно з **додатком В**, або з **додатком Г**, або в графах **52-57** чи **58-65** згідно з **додатком Е**.

У виявлених ІЕС аналогах повинні міститися відомості або тільки про речовину (матеріал, суміш і т. ін.), або водночас із відомостями про речовину також дані про технологію поводження з відходом (графи **46-57** **додатку Е**), або про кінцевий продукт поводження з відходом (графи **46-57** і **58-65**).

2.3.8 Відомості про аналоги відходу

Відомості про повідомлені підприємству-розробнику ТПВ аналоги відходу фіксують згідно з **додатком К**. Відомості про аналоги відходу вносять фахівці ІЕС згідно з **додатком К**.

Пропозиції про доопрацювання ТПВ заносять до реєстраційного бланка (**додаток И**, пункт 2).

Після внесення змін і доповнень до ТПВ роблять відповідну позначку в пункті 3 реєстраційного бланка.

Запис про внесення відходу до БД підписує керівник місцевого (територіального) підрозділу ІЕС.

Запис про внесення технології поводження з відходом до БД ІЕС роблять після заповнення графи **67** **додатку Е**.

Додатки И та К ведуть тільки підприємство-розробник ТПВ та ІЕС.

Підприємство-розробник ТПВ доводить до відома утримувачів копій ТПВ, які перебувають на обліку, внесення змін з дотриманням вимог ДСТУ 3911, розділ 6.

Технічні паспорти відходів заповнюються на підставі інвентаризаційних даних, які пройшли реєстрацію в Держуправлінні екології і подаються на узгодження до Держуправління. Після узгодження, управління вносить дані паспортів в обласний електронний реєстр.

ДОДАТОК И (обов'язковий)
Реєстраційний бланк

ТПВ _____
(літера) _____ (назва відходу)

(назва підприємства)

Утворення відходу припинено «__» _____ 20__ р.

Керівник підприємства _____
«_____» _____ 20__ р. (підпис) (розшифровка підпису)

М.П.

1. ТПВ представлено до ІЕС «_____» _____ 20__ р.

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

2. Запропоновано доробити ТПВ «_____» _____ 20__ р.

за графами №№ _____

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

за графами №№ _____

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

3. Проведено доопрацювання за аналогами відходу (додаток К)

«_____» _____ 20__ р.

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

«_____» _____ 20__ р.

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

Відомості про відхід внесено до БД ІЕС «_____» _____ 20__ р.

Керівник місцевого (територіального)

підрозділу ІЕС _____

_____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

М.П.

Технологію перероблення внесено до БД ІЕС «_____» _____ 20__ р.

Керівник місцевого (територіального)

підрозділу ІЕС _____

_____ (підпис) _____ (розшифровка підпису)

М.П.

ДОДАТОК К (обов'язковий)

Форма подання відомостей про аналоги відходу

«_____» _____ 20__ р.

1. Джерело інформації: _____

Відомості подано за графами: _____

2. Джерело інформації: _____

Відомості подано за графами: _____

3.

4.

_____
(виконавці, посади)

_____
(підписи)

_____
(розшифровка підписів)

«_____» _____ 20__ р.

1. Джерело інформації: _____

Відомості подано за графами: _____

2. Джерело інформації: _____

Відомості подано за графами: _____

3.

4.

_____
(виконавці, посади)

_____
(підписи)

_____
(розшифровка підписів)

Контрольне завдання

Після ознайомлення з теоретичною частиною даних методичних рекомендацій та прикладом заповнення ТПВ, самостійно:

1) виконати пошук інформації щодо наявних та можливих технологій утилізації люмінесцентних ртутних ламп;

2) самостійно доробити (заповнити) наведений нижче ТПВ за графами **№№ 46-67**.

Контрольні запитання

1. Назвіть основні нормативні документи, що встановлюють порядок паспортизації відходів.

2. Охарактеризуйте основні завдання та функції Державного стандарту України 2195-99. «Технічний паспорт відходу».

3. Охарактеризуйте порядок складання технічного паспорта відходу.

4. Охарактеризуйте технології перероблення, зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходів.

5. Охарактеризуйте вимоги до умов зберігання промислових відходів залежно від класу їх небезпеки.

6. Назвіть основні принципи класифікації промислових відходів.

ПОГОДЖЕНО

Департамент екології та природних
ресурсів Дніпропетровської
державної адміністрації

Директор _____ Оксамитний О.Ф.
(посада) (підпис) (розшифровка підпису)
«_____» _____ 20__ р.
М.П.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Дніпропетровське відділення по
ремонту електродвигунів ТОВ
«Електротехніка»

Голова _____ Іванченко О.І.
(посада) (підпис) (розшифровка підпису)
«_____» _____ 20__ р.
М.П.

ТЕХНІЧНИЙ ПАСПОРТ ВІДХОДУ

Лампи люмінесцентні і ртутні відпрацьовані

Дніпропетровськ
2014

**Відомості про місце
утворення відходу**

Підприємство (повна назва, підпорядкованість)	Коди підприємства	Поштові, телеграфні реквізити	
		поштовий індекс, місто, адреса	телефон, факс
1	2	3	4
Дніпропетровське відділення по ремонті електродвигунів ТОВ «Електротехніка»	Код за ЄДРПОУ: 12345678 Код за КОАТУУ: 1210136900 Код за КВЕД: 01.42	49000, м. Дніпропетровськ, вул. Кротова, 1	123-45-67

Банківські реквізити		Спосіб зберігання відходу
назва банку	розрахунковий рахунок, №, МФО	
5	6	7
ПАО КБ Приватбанк	р/р 2600530011085, МФО 305299	Тимчасове зберігання в упаковці підприємства- виробника, в герметичному контейнері, у спеціально відведеному місці

Транспортування відходу (спосіб, тара)	Реквізити відвантаження (станція, порт)	
	назва	код
8	9	10
Автотранспорт виконавця, в упаковці підприємства- виробника	Відвантаження морським транспортном та залізницею не передбачено	

В.о. директора
(виконавець, посада)

(підпис)

Овсієнко О.В.
(розшифровка підпису)

**Відомості
про процес, у якому утворюються відходи**

Вихідні матеріали, застосовувані у процесі		
назва	код продукції	НД
11	12	13
Лампи газорозрядні люмінесцентні з термокатодом двоцокольні (крім ультрафіолетових ламп) Лампи газорозрядні люмінесцентні з термокатодом (крім ультрафіолетових і двоцокольних ламп) Лампи газорозрядні, інші (крім ультрафіолетових ламп)	27.40.15-10.00	ГОСТ 25834-83 Лампы электрические. Маркировка, упаковка, транспортирование и хранение ДК 016-2010 Державний класифікатор продукції та послуг ГОСТ 6825-91 Лампы люминесцентные трубчатые для общего освещения ГОСТ 12.2.007.13-2000 Система стандартов безопасности труда. Лампы электрические. Требования безопасности
	27.40.15-30.00	
	27.40.15-50.00	

Процес (технологічний, експлуатаційний, споживання) або окрема технологічна операція						
назва	НД	параметр процесу	одиниця вимірювання	чисельне значення параметра процесу		
				мінімальне	номінальне	максимальне
14	15	16	17	18	19	20
Процес споживання		Кількість ламп	шт.	6	8	10
		Вага лампи	кг	0,225-0,350		
		Тривалість роботи лампи - до заміни - на рік	год. год./рік	12000 8760		

Основні та побічні продукти процесу		
назва	внутрішньовиробничий шифр	НД
21	22	23
Основні: лампи люмінесцентні і ртутні відпрацьовані	-	ГОСТ 25834-83 ДК 016-2010 ГОСТ 6825-91 ГОСТ 12.2.007.13-2000

В.о. директора
(виконавець, посада)

(підпис)

Овсієнко О.В.
(розшифровка підпису)

ПЕРВИННІ ДАНІ ПРО ВІДХІД

Повна назва відходу

Номенклатурна назва відходу	Назва процесу, в якому утворюється відхід	Назва виду економічної діяльності
24	25	26
Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані	7710.3 Експлуатація (застосування, споживання)	77. Відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування та ремонту устаткування, приладів та виробів інших, відходи комунальні та аналогічні неспецифічні промислові інші

Код відходу за державним класифікатором	Назва та (або) позначення спеціального класифікатора чи іншого документа, що відносить відходи до певних класів, груп або переліків	Код (шифр, порядковий номер) відходу за спеціальною класифікацією
27	28	29
7710.3.1.26	1. Додаток В до ДК 005-96; Небезпечні складники відходів 2. Додаток Г до ДК 005-96; Властивості відходів, що визначають їх небезпечність 3. Додаток Е до ДК 005-96; Операції щодо поводження з відходами 4. Наказ Держкомстату України N 494 від 24.10.2006; Групи небезпечних відходів 5. Додаток 2 до Постанови КМУ №1120 від 13.07.2000 р.; Категорії відходів, які підлягають регулюванню 6. ДСанПіН 2.2.7. 029-99 7. Додаток Б до ДК 005-96; Фізичний (агрегатний) стан відходу	C26 Ртуть та її сполуки H8 Токсичні (отруйні) речовини H12 Токсичні речовини H13 Екотоксичні речовини D15 Зберігання в очікуванні будь-якої з операцій, перелічених у додатку Е 01 Відходи, що містять метали та їх сполуки Y29 Відходи, що містять ртуть; сполуки ртуті 1 клас – надзвичайно небезпечні відходи У – нерозібране устаткування та інші складені конструкції

Назва та (або) позначення НД на відхід	Кількісні показники утворення відходу	
	одиниця вимірювання	величина показника
30	31	32
–	т (шт.)	Обсяг накопичення станом на 01.01.20__р. – 0,0 т Фактично утворилося у 20__р. – 0,002 т (8 шт.) Нормативно допустимий обсяг утворення – 0,0025 т (10 шт.)

В.о. директора
(виконавець, посада)

(підпис)

Овсієнко О.В.
(розшифровка підпису)

Характеристики відходу

Показник відходу	Порядковий номер або код	Одиниця вимірювання	Можливі методики визначення показника	Передбачувані значення показника	Використана методика визначення показника відходу
33	34	35	36	37	38
Органолептичні показники	1	–			Візуальним оглядом
Хімічний склад	2	%	Данні заводу-виготовлювача	Ртуть – 0,02; мідь – 0,16; вольфрам – 0,15; алюміній – 1,3; люмінофор – 1,89; скло – інше	
Розмірні характеристики	3	мм	ГОСТ 6825-91	Відстань від основи одного цоколя до основи протилежного цоколя – 437,4...2374,3 Повна довжина лампи – 451,6...2338,5 Діаметр – 28,0...40,5	
Електричні властивості	4	Гц Вт А	ГОСТ 6825-91	Частота – 50...60 Номінальна потужність – 18...58 Номінальний струм – 0,29...0,65	
Експлуатаційні властивості	5	лм год.	ГОСТ 6825-91	Номінальний світловий потік, не менше 880...8000 Номінальна тривалість горіння – 6000...12000	
Клас безпеки	6	–	ДСанПіН 2.2.7. 029-99	Перший – надзвичайно небезпечні відходи	
Економічні показники	7	т (шт.) грн./шт.			Податковий кодекс України

Враховані чинники впливу на визначення показника			Фактичні значення показника відходу			Примітки
найменування чинника	одиниця вимірювання	значення чинника	мінімальне	номінальне	максимальне	
39	40	41	42	43	44	45
—	—	—		Скляна запаяна посудина, заповнена парами ртуті з вольфрамовою спіраллю та деталями з алюмінію та його сполук		
—	—	—				
—	—	—				
—	—	—				
—	—	—				
—	—	—				
—	—	—				
—	—	—		Норматив утворення – 0,0025 т (10 шт.) Ставки екологічного податку за розміщення люмінесцентних ламп - 9,54		

В.о. директора
(виконавець, посада)

_____
(підпис)

Овсієнко О.В.
(розшифровка підпису)

**Відомості про наявні та можливі технології перероблення,
зберігання, транспортування, утилізації або видалення відходу**

Відомості про технологію			Утримувач технології		
назва, товарний знак	код техно-логії	НД, патенти, інші джерела	назва підприємства	адреса, телефон, факс	станція відвантаження, код
46	47	48	49	50	51
1. Тимчасове зберігання на підприємстві	D15	-	Дніпропетровське відділення по ремонту електродвигунів ТОВ «Електротехніка» Код за ЄДРПОУ: 12345678	49000, м. Дніпропетровськ, вул. Безназви, 1	Відвантаження морським транспортом та залізницею не передбачено
2. Хімічна демеркуризація	R4	№ 2050051 «Устройство для утилизации люминесцентных ламп»	ТОВ НПП «Екотром Технологія»	49000, м. Дніпропетровськ, вул. Безназви, 15	-
3. Самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно

Вимоги технології до перероблюваних відходів

Показник відходу	Одиниця вимірювання	Методика контролю	Значення		
			мінімальне	номінальне	максимальне
52	53	54	55	56	57
Тільки сухі лампи, що мають температуру цеху	°C		16	20	25
самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно

Кінцеві продукти поводження з відходом за технологією

Назва, код	НД, патент	Показник продукту	Одиниця вимірювання	Методи контролю	Значення		
					мінімальне	номінальне	максимальне
58	59	60	61	62	63	64	65
Люмінофор Склобій Алюміній	ТУ 2111-002-294-96068-2010	Масова частка ртуті <0,1% Масова частка ртуті <0,026% Масова частка ртуті <0,026%	г/шт. г/шт. г/шт.			4 200 3	
Самостійно		самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно	самостійно

Фактичний обсяг перероблення відходу	
Одиниця вимірювання	Кількість
66	67
-	-
шт./год.	300
самостійно	самостійно

В.о. директора
(виконавець, посада)

_____ (підпис)

Овсієнко О.В.
(розшифровка підпису)

Реєстраційний бланк

ТПВ _____
(літера)

Лампи люмінесцентні і ртутні відпрацьовані
(назва відходу)

Дніпропетровське відділення по ремонту електродвигунів ТОВ «Електротехніка»

(назва підприємства)

Утворення відходу припинено «___» _____ 20__ р.

Керівник підприємства _____
«___» _____ 20__ р. (підпис) (розшифровка підпису)

М.П.

1. ТПВ представлено до ІЕС «01» грудня 2014 р.

Голова _____ Іванченко О.І
(посада) (підпис) (розшифровка підпису)

2. Запропоновано доробити ТПВ «15» грудня 2014 р.

за графами №№ **46-67**

Директор Департаменту екології та природних
ресурсів Дніпропетровської
державної адміністрації _____

(підпис)

Оксамитний О.Ф.

(розшифровка підпису)

за графами №№ _____

_____

(підпис)

_____ (розшифровка підпису)

3. Проведено доопрацювання за аналогами відходу (додаток К)

«___» _____ 20__ р.

_____

(підпис)

_____ (розшифровка підпису)

«___» _____ 20__ р.

_____

(підпис)

_____ (розшифровка підпису)

Відомості про відхід внесено до БД ІЕС «10» грудня 2015 р.

Директор Департаменту екології та природних
ресурсів Дніпропетровської
державної адміністрації _____

(підпис)

Оксамитний О.Ф.

(розшифровка підпису)

М.П.

Технологію перероблення внесено до БД ІЕС «10» грудня 2015 р.

Директор Департаменту екології та
природних ресурсів Дніпропетровської
державної адміністрації _____

(підпис)

Оксамитний О.Ф.

(розшифровка підпису)

М.П.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3

СКЛАДАННЯ РЕЄСТРОВИХ КАРТ ОБ'ЄКТІВ УТВОРЕННЯ, ОБРОБЛЕННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок складання реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

Поставлена мета досягається послідовним вирішення **таких завдань:**

- ознайомлення з нормативними документами, що встановлюють порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів;
- ознайомлення з Інструкцією щодо складання реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів;
- ознайомлення з прикладами заповнення реєстрових карт об'єктів утворення відходів;
- самостійне складання реєстрових карт на умовному об'єкті дослідження.

3.1 Нормативні документи, що регулюють порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів

Нормативною базою для реєстрації об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів є:

- Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998 року;
- ДК 005-96 «Класифікатор відходів»;
- Довідково-методичні настанови щодо застосування ДК 005-96 «Класифікатор відходів» Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації;
- Перелік небезпечних властивостей відходів. Затверджений наказом Міністерства екології та природних ресурсів України №165 від 16.10.2000 р.;
- «Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів» затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 року №1360;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища №41 від 17 лютого 1999 року « Про затвердження форми реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та інструкції щодо їх складання»;
- ДСанПіН 2.2.7.029.99 «Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення».

Основні терміни і визначення:

Реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів (далі – реєстр) – це комплексна система збирання, оброблення, збереження та аналізу інформації про об'єкти утворення, оброблення та утилізації відходів.

Об'єкт утворення відходів – юридична особа, що є виробником відходів.

Об'єкт утилізації відходів – об'єкт, що використовується для утилізації відходів.

Об'єкт оброблення відходів – об'єкт, що використовується для оброблення відходів.

Оброблення (перероблення) відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного зберігання, перевезення, утилізації чи видалення.

Виробник відходів – фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення відходів.

3.2 Загальні положення

Інструкція щодо складання реєстрових карт об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів (далі – Інструкція) розроблена Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 31.08.98 N 1360 «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів» (далі – Порядок) за погодженням з Міністерством охорони здоров'я, Міністерством промислової політики, Міністерством праці та соціальної політики, Державним комітетом у справах будівництва, архітектури та житлової політики.

Реєстрова карта (див. нижче) об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів складається з двох форм:

- форма 1 – реєстрова карта об'єкта утворення відходів (далі – **ОУВ**);
- форма 2 – реєстрова карта об'єкта оброблення та утилізації відходів (далі – **ООУВ**).

Реєстрові карти складають власники ОУВ та ООУВ відповідно до Інструкції. Дані реєстрових карт, після затвердження їх і присвоєння реєстраційного номера, вносяться до реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

Реєстрова карта складається за матеріалами інвентаризації ОУВ чи ООУВ на підставі всього комплексу наявної інформації, включаючи матеріали виробничої паспортизації відходів, дані прибутково-видаткових документів, дані спеціальних робіт, відомості спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами.

За відсутності потрібних даних щодо ОУВ чи ООУВ власники цих об'єктів здійснюють на вимогу місцевої державної адміністрації потрібний обсяг досліджень чи робіт, достатній для заповнення відповідної форми реєстрової карти. Обсяг і терміни проведення відповідних робіт погоджуються з місцевою державною адміністрацією, відповідальною за ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, а також з органом Мінекобезпеки на місці.

Керівники ОУВ та ООУВ несуть відповідальність за достовірність і повноту інформації, наведеної в реєстровій карті, згідно з чинним законодавством.

<p>ПОГОДЖЕНО Керівник органу МОЗ на місці</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p> <p>«___» _____ р.</p>	<p>ЗАТВЕРДЖЕНО Керівник органу Мінекобезпеки на місці</p> <p>_____</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p> <p>«___» _____ р.</p>
<p>Реєстрова карта об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів</p>	
<p>Реєстраційний номер N _____ Дата реєстрації _____</p>	
<p>Назва об'єкта _____</p> <p>_____</p>	
<p>Керівник об'єкта _____</p> <p style="text-align: center;">(посада, прізвище, ініціали)</p>	
<p>_____ «___» _____ року</p> <p style="text-align: center;">(підпис)</p>	
<p>М.П.</p>	

При занесенні даних до реєстрових карт слід використовувати такі реєстри та класифікатори:

- ЄДРПОУ Єдиний державний реєстр підприємств і організацій України;
- СПОДУ Система позначень органів державного управління (для коду центральних органів виконавчої влади);
- КОАТУУ Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України;
- КВЕД Класифікатор видів економічної діяльності;
- ДК 005-96 Класифікатор відходів;
- КФВ Класифікатор форм власності.

Кількісні дані про відходи наводяться в тоннах з **трьома десятковими знаками**, а якщо облік ведеться в куб. метрах, то в дужках паралельно наводяться дані в тоннах. Останні розраховуються окремо за наявними даними щодо питомої густини відходів.

На титульному аркуші реєстрової карти (далі – **РК**) зазначається назва об'єкта утворення відходів. На стадії реєстрації на титульному аркуші проставляються номер і дата реєстрації.

Крім цього, на титульному аркуші РК розташовуються погоджувальна відмітка органу Міністерства охорони здоров'я на місці та відмітка про

затвердження органом Мінекобезпеки на місці згідно з Порядком ведення реєстру, а також підпис керівника об'єкта.

Інформація в РК ОУВ згрупована в розділах I-III, а в РК ООУВ – у розділах I, II. Кожний розділ починається з нового аркуша й підписується керівником об'єкта.

3.3 Порядок складання реєстрової карти ОУВ (Форма 1)

Заповнення розділу I «Загальні відомості»

У пунктах 1-6 указуються послідовно: повна назва ОУВ та код за ЄДРПОУ; його підпорядкованість (якщо така існує) та код за СПОДУ; форма власності та код за КФВ.

У пунктах 7-9 указуються код за КОАТУУ, юридична адреса та телефон (факс), за яким місцеві державні адміністрації чи уповноважені ними організації можуть звертатися щодо даних, наведених у РК; географічні координати основного виробництва, де утворюються відходи. Йдеться саме про координати виробництва, а не про юридичну адресу, за якою розташований головний орган управління ОУВ.

У пунктах 10-11 вказуються назва основного виду економічної діяльності ОУВ та відповідний код за КВЕД.

У пунктах 12-14 наводяться дата складання РК, повна назва організації, що склала РК, посада, телефон та прізвище особи, що склала РК.

У пункті 15 наводяться дані про загальну кількість відходів, що утворилися на об'єкті протягом звітного року. Дані надаються за остаточним результатом діяльності. Не включається у показники пункту 15 частина відходів, яка була передана іншим юридичним особам за плату як вторинна сировина, якщо:

- існує контракт на передачу відходів як вторинної сировини, який на момент складання РК вступив у дію і за яким ОУВ отримав гроші;

- відходи на момент складання РК фізично переміщені до нового власника.

Кількість відходів, що зберігаються на території ОУВ на момент складання РК, включається у показники пункту 15.

У підпункті 15.1 наводяться дані про обсяги утворених відходів за класами небезпеки для здоров'я людей.

У підпункті 15.2 наводиться показник загального утворення відходів $P_{зув}$, який розраховується за формулою:

$$P_{зув} = 5000 \cdot M_1 + 500 \cdot M_2 + 50 \cdot M_3 + 1 \cdot M_4, \quad (3.1)$$

де M_1, M_2, M_3, M_4 – це величини (в умовних одиницях), які за значеннями дорівнюють кількості утворених відходів за класами небезпеки для здоров'я людини, що наведені у відповідних колонках таблиці підпункту 15.1.

Регістрова карта ОУВ N _____	Регістрова карта ОУВ N _____																																																						
<p>I. Загальні відомості</p> <p>1. Назва ОУВ _____</p> <p>2. Код за ЄДРПОУ _____</p> <p>3. Підпорядкування _____ (міністерство, об'єднання, корпорація)</p> <p>4. Код за СПОДУ _____</p> <p>5. Форма власності (за КФВ) _____</p> <p>6. Код за КФВ _____</p> <p>7. Код за КОАТУУ _____</p> <p>8. Адреса, контактний телефон _____</p> <hr/> <p>9. Місцезнаходження виробництва _____ П.Ш. (географічна прив'язка) _____ С.Д.</p> <p>10. Назва виду діяльності за КВЕД _____</p> <hr/> <p>11. Код за КВЕД _____</p> <p>12. Дата заповнення РК _____</p> <p>13. Організація, що склала РК _____</p> <p>14. Особа, що склала РК _____ (посада, прізвище, телефон)</p> <p>15. Показники утворення відходів за звітний рік</p> <p>15.1. Загальний обсяг утворених відходів за класами безпеки для здоров'я людей</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Клас безпеки</th> <th>1-й клас (M₁)</th> <th>2-й клас (M₂)</th> <th>3-й клас (M₃)</th> <th>4-й клас (M₄)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Обсяг утворення, у.о.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>15.2. Показник загального утворення відходів Пзув = _____</p> <p>15.3. Показник питомого утворення відходів Ппув = _____</p> <p>Керівник об'єкта _____ (посада, прізвище, ініціали)</p> <p>_____ «___» _____ року (підпис) _____ М.П.</p>	Клас безпеки	1-й клас (M ₁)	2-й клас (M ₂)	3-й клас (M ₃)	4-й клас (M ₄)	Обсяг утворення, у.о.					<p>II. Характеристика відходів</p> <p>1. Назва відходів за КВ _____</p> <p>2. Код відходів за КВ _____</p> <p>3. Інша назва відходів _____</p> <p>4. Назва виробництва за КВЕД _____</p> <p>5. Код виробництва за КВЕД _____</p> <p>6. Клас небезпеки для здоров'я людей: 1 ☐, 2 ☐, 3 ☐, 4 ☐.</p> <p>7. Назва групи небезпечних відходів _____</p> <p>8. Код групи небезпечних відходів _____</p> <p>9. Наявність небезпечних властивостей H1 ☐, H2 ☐, H3 ☐, H4 ☐, H5 ☐, H6 ☐, H7 ☐, H8 ☐, H9 ☐, H10 ☐, H11 ☐, H12 ☐, H13 ☐, H14 ☐.</p> <p>10. Небезпечні складники відходів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Назва</th> <th>Код</th> <th>Уміст, %</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>11. Тип відходів: мінеральний ☐, неорганічний ☐, органічний ☐, біологічний ☐, змішаний ☐.</p> <p>12. Агрегатний (фізичний) стан: рідинний ☐, твердий ☐, шламо- або пастоподібний ☐, сумішевий ☐, нерозібране устаткування ☐.</p> <p>13. Уміст мінеральних складників</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Назва мінералу</th> <th>Уміст, %</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>14. Теплотворна здатність (ккал/кг) _____ (для горючих)</p> <p>15. Хімічний склад</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Назва речовини (компонента)</th> <th>Хімічна формула</th> <th>Масова доля, %</th> <th>Концентрація, мг/л або мг/кг</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>16. Кількісні показники поводження з відходами</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Утворилося за рік</th> <th rowspan="2">Перероблено або утилізовано на об'єкті</th> <th rowspan="2">Видалене на об'єкті</th> <th colspan="2">Передано іншим юридичним особам</th> </tr> <tr> <th>для видалення</th> <th>для подальшого використання</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p>Керівник об'єкта _____ (посада, прізвище, ініціали)</p> <p>_____ «___» _____ року (підпис) _____ М.П.</p>	Назва	Код	Уміст, %	1	2	3				Назва мінералу	Уміст, %	1	2			Назва речовини (компонента)	Хімічна формула	Масова доля, %	Концентрація, мг/л або мг/кг	1	2	3	4					Утворилося за рік	Перероблено або утилізовано на об'єкті	Видалене на об'єкті	Передано іншим юридичним особам		для видалення	для подальшого використання	1	2	3	4	5					
Клас безпеки	1-й клас (M ₁)	2-й клас (M ₂)	3-й клас (M ₃)	4-й клас (M ₄)																																																			
Обсяг утворення, у.о.																																																							
Назва	Код	Уміст, %																																																					
1	2	3																																																					
Назва мінералу	Уміст, %																																																						
1	2																																																						
Назва речовини (компонента)	Хімічна формула	Масова доля, %	Концентрація, мг/л або мг/кг																																																				
1	2	3	4																																																				
Утворилося за рік	Перероблено або утилізовано на об'єкті	Видалене на об'єкті	Передано іншим юридичним особам																																																				
			для видалення	для подальшого використання																																																			
1	2	3	4	5																																																			

Реєстрова карта ОУВ N _____

III. Заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів

1. Витрати, спрямовані на:

1.1. Зменшення обсягів утворення відходів _____

1.2. Зниження ступеня небезпеки відходів _____

1.3. Збільшення обсягів утилізації чи оброблення _____

2. Опис ужитих заходів _____

3. Ефект від заходів очікується у _____ році

4. Кількісні показники утворення відходів за роками

	1-й клас небезпеки	2-й клас небезпеки	3-й клас небезпеки	4-й клас небезпеки	Пзув	Ппув
Попередній рік						
Звітний рік						
Наступний рік (очікується)						

Керівник об'єкта _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «___» _____ року
(підпис)

М.П.

У підпункті 15.3 наводиться показник питомого утворення відходів, який обчислюється за формулою:

$$P_{\text{пув}} = P_{\text{зув}}/D, \quad (3.2)$$

де D – це та додана вартість (у тисячах грн.), що створена виробництвом та наданням послуг, внаслідок чого і утворилися відходи, що включені до показника $P_{\text{зув}}$.

Заповнення розділу II «Характеристика відходів»

У розділі II наводяться відомості про ті види відходів, що утворюються на даному ОУВ, на які власник об'єкта повинен одержати ліміти на утворення та розміщення.

Кількість заповнених примірників розділу II має дорівнювати кількості згаданих видів відходів.

У пунктах 1, 2 наводиться назва відходів та відповідний код за КВ. У разі неможливості точного зарахування даного виду відходів до тих назв, що пропонує КВ, вказуються назва групи КВ найнижчого рангу, до якої даний вид відходів можна зарахувати, та відповідний код.

У пункті 3 вказується назва виду відходів, під якою вони подавалися у формах статистичної звітності, у лімітах та дозволах Мінекобезпеки або яка використовується у заводських технологічних документах.

У пунктах 4-5 наводиться назва та код за КВЕД виробництва, в якому утворилися відходи. Цей код може не збігатися з назвою та кодом усього підприємства.

У пункті 6 шляхом закреслення клітинки вказується клас небезпеки відходів для здоров'я людей, який визначається у відповідності до чинних нормативних документів.

У пунктах 7 та 8 вказуються назва та код групи токсичних відходів згідно з **додатком Ж до ДК 005-96.**

У пункті 9 шляхом закреслення відповідних клітинок вказується наявність у відходах тих чи інших небезпечних властивостей згідно з **додатком Г до ДК 005-96.**

У пункті 10 вказуються назви, коди та вміст (у відсотках) небезпечних складників відходів. Назви та коди (**C01-C85**) наводяться за **додатком В до ДК 005-96.**

У пунктах 11-12 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується тип та агрегатний стан відходів. При заповненні пункту 12 слід керуватися **додатком Б до ДК 005-96.**

У пункті 13 для відходів, що містять мінерали, вказуються назви мінералів та вміст у відсотках.

У пункті 14 для горючих відходів вказується їхня теплотворна здатність у ккал/кг.

У пункті 15 вказується хімічний склад відходів. Наведення даних про вміст компонентів, що визначають ступінь небезпеки відходів, є обов'язковим.

У пункті 16 наводяться кількісні (у тоннах) показники утворення даного виду відходів та поводження з ними (кількісні показники щодо ртутевмісних

ламп наводяться у штуках).

Заповнення розділу III «Заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів»

У пункті 1 цього розділу вказується обсяг коштів, що спрямовані на заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів (пункт 1.1), зменшення ступеня їхнього негативного впливу на довкілля (пункт 1.2) та збільшення обсягів їхньої утилізації чи оброблення.

У пункті 2 подається короткий опис ужитих заходів у довільній формі.

У пункті 3 вказується, у якому році очікується ефект від ужитих заходів.

У пункті 4 наводяться кількісні показники обсягів утворення відходів на даному ОУВ за роками та за класами небезпеки для здоров'я людини. Рядки таблиці заповнюються таким самим чином, як і рядки таблиці в пункті 15 розділу I РК ОУВ.

3.4 Порядок складання реєстрової карти ООУВ (Форма 2)

Заповнення розділу I «Загальні відомості»

Пункти 1-14 заповнюються згідно з тими самими вимогами, що й пункти 1-14 розділу I реєстрової карти ОУВ (форма 1).

У пункті 15 наводяться підсумкові дані щодо діяльності даного об'єкта оброблення та утилізації відходів за звітний рік.

У підпункті 15.1 вказується кількість відходів інших підприємств, використаних у процесах утилізації та оброблення, за класами небезпеки для здоров'я людей.

У підпункті 15.2 вказується кількість вторинних відходів, що утворились у процесах утилізації та оброблення, за класами небезпеки для здоров'я людей.

Заповнення розділу II «Відомості про технологію (процес) утилізації чи оброблення відходів»

У розділі II наводяться відомості про конкретні технології (процеси) оброблення та утилізації відходів, що застосовуються на даному ООУВ.

У пункті 1 подається короткий опис технології (процесу) оброблення чи утилізації у довільній формі.

У пункті 2 наводяться кількісні показники застосування технології (процесу) оброблення чи утилізації відходів у звітному році.

У підпункті 2.1 вказується кількість відходів інших підприємств, утилізованих чи оброблених із застосуванням даної технології (процесу), за класами небезпеки для людини.

У підпункті 2.2 вказується кількість вторинних відходів, що утворились при застосуванні даної технології (процесу), за класами небезпеки для людини.

У пункті 3 наводяться відомості про відходи, що утилізуються чи обробляються за допомогою даної технології (процесу). Цей пункт заповнюється так само і з тими самими застереженнями, що й пункти 1-3 розділу II РК ОУВ (форма 1).

Реєстрова карта ООУВ N _____	Реєстрова карта ООУВ N _____																																								
<p>I. Загальні відомості</p> <p>1. Назва ООУВ _____</p> <p>2. Код за ЄДРПОУ _____</p> <p>3. Підпорядкування _____ (міністерство, об'єднання, корпорація)</p> <p>4. Код за СПОДУ _____</p> <p>5. Форма власності (за КФВ) _____</p> <p>6. Код за КФВ _____</p> <p>7. Код за КОАТУУ _____</p> <p>8. Адреса, контактний телефон _____</p> <hr/> <p>9. Місцезнаходження виробництва _____ П.Ш. (географічна прив'язка) _____ С.Д.</p> <p>10. Назва виду діяльності за КВЕД _____</p> <p>11. Код за КВЕД _____</p> <p>12. Дата заповнення РК _____</p> <p>13. Організація, що склала РК _____</p> <p>14. Особа, що склала РК _____ (посада, прізвище, телефон)</p> <p>15. Кількісні показники діяльності ООУВ</p> <p>15.1. Утилізовано та/або оброблено відходів інших власників</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>Клас небезпеки</td> <td>1-й клас</td> <td>2-й клас</td> <td>3-й клас</td> <td>4-й клас</td> </tr> <tr> <td>Обсяг утворення, у.о.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>15.2. Утворилося вторинних відходів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>Клас небезпеки</td> <td>1-й клас</td> <td>2-й клас</td> <td>3-й клас</td> <td>4-й клас</td> </tr> <tr> <td>Обсяг утворення, у.о.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>Керівник об'єкта _____ (посада, прізвище, ініціали)</p> <p>_____ «___» _____ року</p> <p>(підпис)</p> <p>М.П.</p>	Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас	Обсяг утворення, у.о.					Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас	Обсяг утворення, у.о.					<p>II. Відомості про технологію (процес) утилізації чи оброблення відходів</p> <p>1. Опис технології (процесу) утилізації чи оброблення</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2. Кількісні показники застосування технології (процесу)</p> <p>2.1. Утилізовано чи оброблено відходів інших підприємств</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>Клас небезпеки</td> <td>1-й клас</td> <td>2-й клас</td> <td>3-й клас</td> <td>4-й клас</td> </tr> <tr> <td>Обсяг утворення, у.о.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>2.2. Утворилося вторинних відходів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>Клас небезпеки</td> <td>1-й клас</td> <td>2-й клас</td> <td>3-й клас</td> <td>4-й клас</td> </tr> <tr> <td>Обсяг утворення, у.о.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>3. Відомості про відходи, що утилізуються чи обробляються</p> <p>3.1. Код відходів за КВ _____</p> <p>3.2. Назва відходів за КВ _____</p> <p>3.3. Інша назва відходів _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Керівник об'єкта _____ (посада, прізвище, ініціали)</p> <p>_____ «___» _____ року</p> <p>(підпис)</p> <p>М.П.</p>	Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас	Обсяг утворення, у.о.					Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас	Обсяг утворення, у.о.				
Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас																																					
Обсяг утворення, у.о.																																									
Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас																																					
Обсяг утворення, у.о.																																									
Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас																																					
Обсяг утворення, у.о.																																									
Клас небезпеки	1-й клас	2-й клас	3-й клас	4-й клас																																					
Обсяг утворення, у.о.																																									

3.5 Порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів

Власники ОУВ та ООУВ, що підлягають включенню до реєстру, або за їх дорученням організації, що мають відповідну ліцензію, заповнюють реєстрові карти і подають їх за погодженням з територіальними органами Держсанепідслужби на затвердження обласним держадміністраціям.

ПОГОДЖЕНО Керівник органу МОЗ на місці	ЗАТВЕРДЖЕНО Керівник органу Мінекобезпеки на місці
_____	_____
(підпис)	(підпис)
«___» _____ р.	«___» _____ р.
Реєстрова карта об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів	
Реєстраційний номер <u> N 1245678 </u> Дата реєстрації <u> 12.12.2009 </u> р.	
Назва об'єкта <u> ВАТ «Київський завод безалкогольних напоїв</u> <u> «РОСИНКА»</u>	
Керівник об'єкта <u> Президент ВАТ «РОСИНКА» В.О. Єрошенко </u> (посада, прізвище, ініціали)	
_____	<u> «10» грудня 2009 року </u>
(підпис)	
М.П. _____	

Подані власниками ОУВ та ООУВ реєстрові карти розглядаються обласними держадміністраціями **у місячний строк**.

У разі незатвердження реєстрової карти на адресу власника ОУВ та ООУВ надсилається лист із зазначенням причини незатвердження і встановленням терміну її повторного подання.

На підставі затверджених реєстрових карт ОУВ та ООУВ обласні держадміністрації **у двотижневий строк** формують реєстр ОУВ та ООУВ.

Кожному ОУВ та ООУВ у реєстрі присвоюється відповідний номер та фіксується дата реєстрації. Оригінал реєстру зберігається в обласних держадміністраціях, а копії зберігаються в територіальних органах Держсанепідслужби.

РЕЄСТРОВА КАРТА ОУВ № 1

I. Загальні відомості

1. Назва ОУВ ВАТ «Київський завод безалкогольних напоїв
«РОСИНКА»
2. Код за ЄДРПОУ 00382496
3. Підпорядкування -
(міністерство, об'єднання, корпорація)
4. Код за СПОДУ 07744
5. Форма власності приватна
6. Код за КФВ 10
7. Код за КОАТУУ 8038800000
8. Адреса, контактний телефон 03057, Україна, м. Київ, вул. Ежена
Потьє, 6
тел. (044) 456 41 31
9. Місцезнаходження виробництва 50°27'33'' П.Ш. 30°26'35'' С.Д.
(географічна прив'язка)
10. Назва виду діяльності виробництво мінеральних вод та прохолодних
напоїв
11. Код за КВЕД 15.98.0
12. Дата заповнення РК жовтень 2009 року
13. Організація, що склала РК ВАТ «Київський завод безалкогольних
напоїв «РОСИНКА»
14. Особа, що склала РК Іванов А.І.
тел. 911
(посада, прізвище, телефон)

15. Показники утворення відходів

15.1. Загальний обсяг утворених відходів за класами небезпеки для здоров'я людей

Клас небезпеки	1-й клас (M ₁)	2-й клас (M ₂)	3-й клас (M ₃)	4-й клас (M ₄)
Обсяг відходів	0,151	1,800	64,200	1285,62

15.2. Показник загального утворення відходів $P_{зув} = 6150,620$

15.3. Показник питомого утворення відходів $P_{пув} = 0,238$

Керівник об'єкта Президент ВАТ «РОСИНКА» В.О.Єрошенко
(посада, прізвище, ініціали)
«_____» _____ 2009
(підпис)

М.П.

РЕЄСТРОВА КАРТА ОУВ № 2

II. Характеристика відходів

1. Назва відходів за КВ батареї свинцеві зіпсовані або відпрацьовані
2. Код відходів за КВ 6000.2.9.04
3. Інша назва відходів акумулятори відпрацьовані
4. Назва виробництва за КВЕД виробництво мінеральних вод та прохолодних напоїв
5. Код за КВЕД 15.98.0
6. Клас небезпеки для здоров'я людей 1 - , 2 - , 3 - , 4 -
7. Назва групи небезпечних відходів відходи, що містять свинець та його сполуки
8. Код групи небезпечних відходів 1.16.00
9. Наявність небезпечних властивостей Н1 , Н2 , Н3 , Н4 , Н5 ,
Н6 , Н7 , Н8 , Н9 , Н10 , Н11 , Н12 , Н13 , Н14 , Н15

10. Небезпечні складники відходів

Назва	Код	Вміст, %
Свинець та його сполуки	C27	70,82
Кислотні розчини чи кислоти у твердому стані	C46	21,4
Вуглеводні та їх кисневі, азотні та (або) сірчані сполуки	C81	7,78

11. Тип відходів:
 мінеральний , неорганічний , органічний , біологічний , змішаний

12. Агрегатний (фізичний) стан:
 рідинний , твердий , шламо- або пастоподібний , сумішевий ,
 нерозібране устаткування

13. Вміст мінеральних складників

Назва мінералу	Вміст, %
-	-

14. Теплотворна здатність (ккал/кг)

-
(для горючих)

15. Хімічний склад

Назва речовини (компонента)	Хімічна формула	Масова доля, %	Концентрація, мг/л або мг/кг
Свинець	Pb	14,7	-
Діоксид свинцю	PbO ₂	18,52	-
Оксид свинцю	PbO	2,35	-
Сульфат свинцю	PbSO ₄	1,88	-
Свинцеве-сурм'янистий сплав		33,37	-
Полівінілхлорид	[-CH ₂ -CHCl-] _n	3,51	-
Поліпропілен	[-CH ₂ -CH(CH ₃)-] _n	4,27	-
Сірчана кислота	H ₂ SO ₄	21,4	

16. Кількісні показники поводження з відходами

Утворилося за рік	Перероблено або утилізовано на об'єкті	Видалене на об'єкті	Передано іншим юридичним особам	
			для видалення	для подальшого використання
4,620 т	-	-	-	4,620 т

Керівник об'єкту

Президент ВАТ «КЗБН «Росинка» В.О.Єрошенко

(посада, прізвище, ініціали)

«____» _____ 2009 року

(підпис)

М.П.

РЕЄСТРОВА КАРТА ОУВ № 3**II. Характеристика відходів**

1. Назва відходів за КВ Склобій тарний, склобій пляшковий
2. Код відходів за КВ 2613.2.9.01, 2613.2.9.02
3. Інша назва відходів скловідходи
4. Назва виробництва за КВЕД виробництво мінеральних вод та прохолодних напоїв
5. Код за КВЕД 15.98.0
6. Клас небезпеки для здоров'я людей 1 - , 2 - , 3 - , 4 -
7. Назва групи небезпечних відходів інші відходи
8. Код групи небезпечних відходів 1.48.00
9. Найвність небезпечних властивостей H1 , H2 , H3 , H4 , H5 ,
H6 , H7 , H8 , H9 , H10 , H11 , H12 , H13 , H14 , H15

10. **Небезпечні складники відходів**

Назва	Код	Вміст, %
-	-	-

11. Тип відходів:
мінеральний , неорганічний , органічний , біологічний , змішаний
12. Агрегатний (фізичний) стан:
рідинний , твердий , шламо- або пастоподібний , сумішевий ,
нерозібране устаткування
13. Вміст мінеральних складників

Назва мінералу	Вміст, %
-	-

14. Теплотворна здатність (ккал/кг)

-
(для горючих)

15. Хімічний склад

Назва речовини (компонента)	Хімічна формула	Масова доля, %	Концентрація, мг/л або мг/кг
Кремнію двооксид	SiO ₂	70,5	-
Алюмінію оксид	Al ₂ O ₃	2,0	-
Заліза оксид	Fe ₂ O ₃	0,025	-
Кальцію оксид	CaO	9,7	-
Магнію оксид	MgO	3,1	-
Натрію оксид	Na ₂ O	12,6	-
Калію оксид	K ₂ O	1,3	-
Домішки		0,78	-

16. Кількісні показники поводження з відходами

Утворилося за рік	Перероблено або утилізовано на об'єкті	Видалене на об'єкті	Передано іншим юридичним особам	
			для видалення	для подальшого використання
1	2	3	4	5
131,000 т	-	-	-	131,000 т

Керівник об'єкту

Президент ВАТ «КЗБН «Росинка» В.О.Єрошенко
(посада, прізвище, ініціали)

«___» _____ 2009 року

_____
(підпис)

М.П.

і т.д. заповнюються картки для усіх інших видів відходів.

РЕЕСТРОВА КАРТА ОУВ №4							
III. Заходи щодо зменшення обсягів утворення відходів							
1. Витрати, спрямовані на:							
1.1.	Зменшення обсягів утворення відходів					-	
1.2.	Зниження ступеня небезпеки відходів					-	
1.3.	Збільшення обсягів утилізації чи оброблення					-	
2. Опис ужитих заходів _____ -							
3. Ефект від заходів очікується у _____ - _____ році							
4. Кількісні показники утворення відходів за роками							
	1-й клас небезпеки	2-й клас небезпеки	3-й клас небезпеки	4-й клас небезпеки	П _{зув}	П _{пув}	
Попередній рік 2007	0,188	-	47,3	1214,6	4519,6	0,26	
Звітний рік 2008	0,151	1,8	64,2	1285,62	6150,62	0,238	
Наступний рік (очікується) 2009	0,180	2	68	1533	6833	0,250	
Керівник об'єкта _____ Президент ВАТ «КЗБН «Росинка» В.О.Єрошенко							
(посада, прізвище, ініціали)							
_____ «____» _____ 2009 року							
(підпис)							
М.П.							

Після затвердження реєстру ОУВ та ООУВ оригінал затвердженої реєстрової карти разом з повідомленням про включення ОУВ та ООУВ до реєстру повертаються їх власнику, а копії – територіальним органам Держсанепідслужби та обласним держадміністраціям.

Щорічно власники ОУВ та ООУВ подають обласним держадміністраціям дані про зміни у діяльності своїх об'єктів для внесення відповідних змін до реєстрових карт та реєстру.

За даними реєстрів формуються державний та регіональні інформаційні банки даних. Формування державного банку даних покладається на Мінекології. Формування регіональних банків даних здійснюється обласними держадміністраціями.

Контрольне завдання

Після ознайомлення з теоретичною частиною даних методичних рекомендацій та прикладами заповнення реєстрових карт об'єктів утворення відходів самостійно скласти реєстрову карту ОУВ на умовному об'єкті дослідження.

Умовним об'єктом дослідження може бути як підприємство, що планується до розгляду у дипломній роботі спеціаліста чи магістра, так і уявний суб'єкт господарювання.

Мінімальна кількість відходів у картці – 5. Можливі варіанти відходів:

- тверді побутові відходи;
- відпрацьовані ртутні лампи;
- ганчір'я;
- брухт чорного металу від списання;
- відходи деревини від списання;
- електронний брухт;
- склобій;
- макулатура;
- відпрацьовані акумулятори;
- відпрацьовані шини;
- відходи абразивних кругів;
- відходи деревообробки;
- ганчір'я промаслене;
- відпрацьовані фільтри автотранспорту;
- відпрацьовані мастила;
- відходи зварювальних матеріалів;
- будівельні відходи;
- брухт чорних металів;
- абразивно-металевий пил
- відпрацьовані накладки автомобільних гальмівних колодок і т.д.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні нормативні документи, що встановлюють порядок ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

2. Охарактеризуйте основні положення Інструкції щодо складання реєстрової карти об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів.

3. Охарактеризуйте інформацію, яка необхідна для заповнення реєстрових карт об'єктів утворення відходів.

4. Охарактеризуйте особливості заповнення реєстрових карт об'єктів утворення відходів залежно від виробничої діяльності підприємства.

5. Охарактеризуйте процедуру проведення виробничої паспортизації відходів.

6. Охарактеризуйте джерела утворення відходів на певному виробничому підприємстві.

ПРАКТИЧНА РОБОТА №4

ПАСПОРТИЗАЦІЯ МІСЦЬ ВИДАЛЕННЯ ВІДХОДІВ

Мета роботи: набуття студентами практичних навичок складання паспорту місць видалення відходів.

Поставлена мета досягається послідовним вирішення таких завдань:

- ознайомлення з нормативними документами, що встановлюють порядок паспортизації місць видалення відходів;
- ознайомлення з Інструкцією щодо змісту і складання паспорта місць видалення відходів;
- ознайомлення з прикладом заповнення паспорту місць видалення відходів;
- самостійне складання паспорту місць видалення відходів на умовному об'єкті дослідження за скороченою схемою.

4.1 Нормативні документи, що регулюють порядок паспортизації відходів

Нормативною базою для проведення паспортизації відходів є:

- Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998 року;
- ДК 005-96 «Класифікатор відходів»;
- Постанова КМУ № 1216 від 03.08.1998 р. Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища №12 від 14.01.1999 Про затвердження Інструкції про зміст і складання паспорта місць видалення відходів.

Основні терміни і визначення:

Видалення відходів – здійснення операцій з відходами, що не призводять до їх утилізації (**D1-D16** згідно з додатком Е до ДК 005-96).

Місця видалення відходів (далі – МВВ) – спеціально відведені місця чи об'єкти (полігони, комплекси, котловани, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких для видалення відходів отримано дозвіл від спеціально уповноважених органів у сфері поводження з відходами.

Власник місць (чи об'єктів) видалення відходів – будь-яка фізична або юридична особа, що здійснює видалення відходів на законних підставах, у тому числі виробник відходів.

Реєстр місць видалення відходів – це система даних, одержаних у результаті обліку та опису всіх об'єктів і спеціально відведених місць, де здійснюються операції з видалення відходів.

4.2 Загальні положення

На кожне МВВ складається спеціальний паспорт, у якому зазначається найменування і код відходів, їх кількісний та якісний склад, походження, а

також технічні характеристики і відомості про методи контролю та безпечної експлуатації. Спеціальний паспорт складається власником МВВ відповідно до Інструкції про зміст і складання паспорта місць видалення відходів.

До місць видалення відходів прирівнюються місця довгострокового (понад 2 роки) зберігання відходів.

Усі місця видалення відходів (ті, що функціонують, закриті, законсервовані тощо) підлягають включенню до реєстру.

На підставі паспортів МВВ, звітних даних, що подаються виробниками відходів, відомостей спеціально уповноважених органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами створюється і ведеться реєстр МВВ.

Обласні міські держадміністрації визначають перелік МВВ, які мають бути включені до реєстру, і повідомляють їхніх власників про необхідність складання паспортів МВВ та термін їх реєстрації.

Власники МВВ або за їх дорученням спеціалізовані проектні організації, що мають відповідну ліцензію, здійснюють інвентаризацію МВВ та складають проекти їх паспортів.

У визначений термін власники МВВ надсилають проекти паспортів на погодження до територіальних органів Держсанепідслужби.

Після погодження проектів паспортів власники МВВ передають їх на затвердження обласним держадміністраціям.

Проекти паспортів розглядаються обласними держадміністраціями у двотижневий строк.

Затвержені проекти паспортів МВВ засвідчуються обласними держадміністраціями їх штампом або печаткою. У разі відхилення паспорта на адресу власника МВВ надсилається лист з обґрунтуванням причин відхилення і встановленням строку повторного подання такого проекту.

Затвержені паспорти вносяться обласними держадміністраціями до реєстру.

Кожному МВВ присвоюється реєстраційний номер та фіксується дата реєстрації.

Ведення реєстру здійснюють місцеві державні адміністрації. Дані реєстру підлягають щорічному уточненню.

Оригінал паспорта повертається власнику МВВ, а копії – обласним держадміністраціям. Власники МВВ несуть відповідальність за достовірність і повноту інформації, наведеної в паспорті.

Щорічно паспорти МВВ підлягають перегляду за результатами спостережень, контрольних замірів, додаткових робіт тощо і погоджуються обласними держадміністраціями. У разі необхідності за рішенням місцевих державних адміністрацій може здійснюватися позачергове уточнення даних паспортів МВВ.

4.3 Порядок складання паспорта місця видалення відходів

На титульному аркуші паспорта (див. нижче) зазначається назва місця (об'єкта) видалення відходів за наявною документацією. При відсутності

власної назви наводиться визначення типу МВВ та найменування виду відходів (при наявності даних). Наприклад, «Звалище металургійних шлаків».

Крім цього, на титульному аркуші паспорта розміщується відмітка про його затвердження та погоджувальні відмітки відповідних організацій згідно з Порядком ведення реєстру місць видалення відходів, підпис власника МВВ (керівника юридичної особи, яка є власником МВВ).

На стадії реєстрації на титульному аркуші проставляється реєстраційний номер і дата реєстрації.

Інформація в паспорті МВВ згрупована в розділах I-XII. Кожний розділ починається з нового аркуша й підписується власником МВВ.

	ЗАТВЕРДЖЕНО Голова місцевої державної адміністрації _____ (області, міста, району) _____ (підпис, прізвище, ініціали) «___» _____ р.
ПОГОДЖЕНО Начальник Держуправління екологічної безпеки в області _____ (підпис, прізвище, ініціали) «___» _____ р.	ПОГОДЖЕНО Головний державний санітарний лікар (адміністративної території) _____ (підпис, прізвище, ініціали) «___» _____ р.
ПОГОДЖЕНО Керівник органу Мінпраці (Держнаглядохоронпраці) в області _____ (підпис, прізвище, ініціали) «___» _____ р.	ПОГОДЖЕНО Керівник організації (підприємства) сфери управління Держводгоспу в області _____ (підпис, прізвище, ініціали) «___» _____ р.
Паспорт місця видалення відходів (МВВ)	
Реєстраційний номер N _____ Дата реєстрації _____	
Назва МВВ _____	
Власник МВВ _____ (посада, прізвище, ініціали)	
_____ (підпис) «___» _____ 20__ року	
М.П.	

4.3.1 Заповнення розділу I «Реквізити МВВ»

У пунктах 1-11 вказуються послідовно: повна назва власника МВВ та код за ЄДРПОУ; його підпорядкованість (якщо така існує) та код за СПОДУ; юридична адреса власника та код за КОАТУУ; місцезнаходження МВВ з

зазначенням відстані й напрямку розташування відносно найближчого населеного пункту (чи відносно іншого орієнтира – річки, озера тощо); телефон (факс), за яким місцеві державні адміністрації чи уповноважені ними організації можуть звертатися із запитом щодо даних, наведених у паспорті; дата складання паспорта; повна назва організації, що склала паспорт; прізвище особи, що склала паспорт, її посада та телефон.

При занесенні даних до розділу I слід використовувати такі реєстри та класифікатори:

ЄДРПОУ – єдиний державний реєстр підприємств і організацій України;

СПОДУ – система позначень органів державного управління (для коду центральних органів виконавчої влади);

КОАТУУ – класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України.

Паспорт МВВ N _____
I. Реквізити МВВ
1. Власник МВВ _____ (підприємство, установа, організація)
2. Код за ЄДРПОУ _____
3. Підпорядкування _____ (міністерство, об'єднання, корпорація тощо)
4. Код за СПОДУ _____
5. Адреса _____ (місто, область, район, селище тощо)
6. Код за КОАТУУ _____
7. Місцезнаходження _____ (географічна прив'язка)
8. Контактний телефон, факс _____
9. Дата складання паспорта _____
10. Організація, що склала паспорт _____
11. Особа, що склала паспорт _____ (посада, прізвище, телефон)
Власник МВВ _____ (посада, прізвище, ініціали)
_____ «_____» _____ 20__ року
(підпис)

4.3.2 Заповнення розділу II «Загальна характеристика МВВ»

У пункті 1 вказується код і вид операції з видалення відходів (D1-D16 згідно з додатком Е до ДК 005-96), що здійснюється на даному МВВ.

У пункті 2 шляхом закреслення клітинки, що міститься після відповідного визначення, зазначається режим функціонування МВВ.

У пункті 3 вказується рік початку або закриття експлуатації МВВ.

У пункті 4 наводиться загальний обсяг відходів, видалених на дату складання паспорта. Обсяг вказується в тоннах, а, якщо облік ведеться в кубічних метрах, у дужках паралельно наводиться обсяг у тоннах. Останній

розраховується окремо за наявними даними щодо питомої щільності відходів.

У пункті 5, якщо МВВ є діючим, наводиться обсяг видалених відходів за попередній рік – в тих же одиницях і з тими ж застереженнями, що і в пункті 4.

У пункті 6 при наявності проекту будівництва МВВ зазначається організація-проектувальник та її розташування (місто). Якщо видалення відходів здійснюється в надрах, то зазначається наявність відповідного гірничого відводу (пункт 6.1).

У пункті 7 подаються дані щодо можливого обсягу видалення відходів за проектом, тобто проектні граничні показники видалення (при наявності проекту).

У пункті 8 наводиться розрахунковий термін експлуатації МВВ, що визначається як кількість років, що залишилися до досягнення граничних проектних параметрів експлуатації МВВ при даному (поточному) обсязі щорічного видалення відходів. Цей показник може не збігатися з проектним.

У пункті 9 проставляється площа (в га), яку займає МВВ. При наявності санітарної зони окремо вказується площа, зайнята МВВ з урахуванням такої зони, а також проектна площа МВВ.

Паспорт МВВ N _____
II. Загальна характеристика МВВ
1. Код і вид операції з видалення відходів _____
2. Режим функціонування МВВ:
2.1. Діюче ☐ 2.2. Закрите ☐ 2.3. Законсервоване ☐
3. Рік початку (закриття) експлуатації _____
4. Обсяг видалених відходів _____
5. Обсяг видалених відходів за попередній рік _____
6. Наявність проекту (організація-проектувальник) _____
6.1. Наявність гірничого відводу, якщо видалення відходів здійснюється у надрах _____
7. Проектний обсяг видалення відходів _____
8. Розрахунковий термін експлуатації _____
9. Площа, зайнята МВВ/проектна площа _____
Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)
«_____» _____ 20__ року
(підпис)

4.3.3 Заповнення розділу III «Природно-геологічна характеристика МВВ»

У пункті 1 вказується віддаленість МВВ від найближчого населеного пункту (пункт 1.1), водотоку, водойми (пункт 1.2) та водозабірних споруд (пункт 1.3) із зазначенням їхньої назви. Замість указаних природоохоронних об'єктів можуть бути зазначені інші (заказники, заповідники, а також бази відпочинку тощо).

У пункті 1.4 шляхом закреслення клітинки вказується відповідна чи

зазначається інша геоморфологічна особливість МВВ, що впливає на ступінь його безпеки.

У пунктах 2, 3 вказуються відповідно абсолютна відмітка поверхні на МВВ і глибина залягання підземних вод (першого напірного горизонту).

У пункті 4 шляхом закреслення клітинки вказується якісна оцінка захищеності підземних (напірних) вод. Показник захищеності підземних вод береться з «Карты естественной защищенности подземных вод Украинской ССР». При неможливості однозначної оцінки захищеності підземних (напірних) вод наводяться відповідні причини чи зазначаються сумнівні моменти.

У пункті 5 зазначається потужність зони аерації (як відстань від земної поверхні до дзеркала першого від поверхні водоносного горизонту ґрунтових або напірних вод).

У пункті 6 зазначаються назви гірських порід, що складають зону аерації, потужність шарів цих порід, при потребі інші особливості.

У пункті 7 наводяться дані про наявність (чи сезонну появу) ґрунтових вод, глибину залягання їх та сезонні коливання цієї глибини, характеризується водотривкий шар порід.

У пункті 8 зазначаються додаткові особливості геологічної будови території МВВ, які впливають на оцінку його природної захищеності.

Паспорт МВВ N _____

III. Природно-геологічна характеристика МВВ

1. Розташування:

1.1. Віддаленість від населеного пункту (км) _____

1.2. Віддаленість від водотоків і водойм (км) _____

1.3. Віддаленість від водозабірних споруд (км) _____

1.4. Геоморфологічна прив'язка:

1.4.1. Вододіл

1.4.2. Схил

1.4.3. Яр

1.4.4. Улоговина

1.4.5. Заплава

1.4.6. Болото

1.4.7. Інше (зазначити) _____

2. Абсолютні відмітки поверхні _____

3. Глибина залягання підземних вод (м) _____

4. Якісна оцінка захищеності підземних (напірних) вод (умовні категорії захищеності):

4.1. Захищені

4.2. Умовно захищені

4.3. Незахищені

4.4. Інше (зазначити) _____

5. Потужність зони аерації (м) _____

6. Склад і будова зони аерації _____

7. Характеристика ґрунтових вод _____

8. Інші особливості природної захищеності (розломна тектоніка, карст, наявність гірничих виробок тощо) _____

Власник МВВ _____

(посада, прізвище, ініціали)

«_____» _____ 20____ року

(підпис)

4.3.4 Заповнення розділу IV «Техніко-технологічна характеристика МВВ»

У пункті 1 шляхом закреслення відповідної клітинки або заповнення пунктів 1.4.3, 1.5.4, 1.6.2 вказується тип МВВ.

У пункті 2 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність дренажного стоку на МВВ, а у пункті 2.4 зазначаються конкретні особливості даного об'єкта щодо дренажного стоку (його якісна характеристика, куди відводиться тощо).

У пункті 3 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність на МВВ засобів захисту навколишнього природного середовища від забруднень та їхній характер.

У пункті 4 шляхом закреслення відповідної клітинки вказуються чи зазначаються (пункт 4.8) особливості технології видалення відходів на даному МВВ.

У пункті 5 шляхом закреслення відповідної клітинки зазначається, чи здійснюються на даному МВВ заходи щодо знешкодження відходів і які саме. Якщо знешкодження стосується дренажного стоку (фільтрату), то це зазначається окремо.

У пункті 6 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність на даному МВВ сортування відходів перед їхнім видаленням.

У пункті 7 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність під'їзних шляхів з твердим покриттям до даного МВВ.

Паспорт МВВ N _____		
IV. Техніко-технологічна характеристика МВВ		
1. Тип:		
1.1. Відкрите поверхневе ☐		
1.1.1. Наливне ☐	1.1.2. Насипне ☐	1.1.3. Змішаного типу ☐
1.2. Відкрите заглиблене в землю ☐		
1.2.1. Наливне ☐	1.1.2. Насипне ☐	1.1.3. Змішаного типу ☐
1.3. Підземне ☐		
1.3.1. Неглибокого залягання (до 50 м) ☐		
1.3.2. Глибокого залягання ☐		
1.3.2.1. Штучне ☐		
1.3.2.2. У гірничих виробках ☐		
1.3.2.3. У пористих гірських породах ☐		
1.4. Складське приміщення (сховище) ☐		
1.4.1. Спеціально побудоване ☐	1.4.2. Пристосоване ☐	
1.4.3. Інше (зазначити) _____		
1.5. Окрема ємність ☐		
1.5.1. Цистерна ☐	1.5.2. Бочка (металева ☐ , полімерна ☐)	
1.5.3. Контейнер ☐	1.5.4. Інше (зазначити) _____	
1.6. Стационарна установка для спалювання відходів ☐		
1.6.1. Сміттєспалювальний завод ☐		

1.6.2. Інше (зазначити) _____

2. Наявність фільтраційних явищ:

2.1. Постійний дренажний стік

2.2. Дренажний стік відсутній

2.3. Стік у період атмосферних опадів

2.4. Інше (зазначити) _____

3. Наявність засобів захисту навколишнього середовища від забруднення

3.1. Донний ізоляційний екран

3.1.1. Відсутній 3.1.2. Глинистий 3.1.3. Плівковий

3.1.4. Інше (зазначити) _____

3.2. Бортові ізоляційні екрани

3.2.1. Відсутні 3.2.2. Глинисті

3.2.3. Стіни у ґрунті

3.2.4. Інше (зазначити) _____

3.3. Обвалування по периметру

3.3.1. Відсутнє 3.3.2. Наявне

3.3.3. Інше (зазначити) _____

3.4. Дренажні канали

3.4.1. Відсутні 3.4.2. Земляні 3.4.3. Забетоновані

4. Технологія видалення відходів

4.1. Пошарове складування з глинистими прошарками

4.2. Ущільнення відходів

4.3. Присипка поверхнева ґрунтово-глиниста

4.4. Поверхнєве зволоження

4.5. Рекультивація поверхні з залуженням

4.6. Протипилові заходи

4.7. Спалювання

4.8. Інше (зазначити) _____

5. Заходи знешкодження відходів

5.1. Здійснюються (зазначити) _____

5.2. Не здійснюються

6. Сортування відходів перед видаленням

6.1. Здійснюється 6.2. Не здійснюється

7. Наявність під'їзних шляхів з твердим покриттям

7.1. Відсутні 7.2. Наявні

Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «___» _____ 20__ року
(підпис)

4.3.5 Заповнення розділу V «Загальна характеристика відходів, що видаляються»

У пункті 1 наводяться код, найменування, група відходів, що видаляються на даному МВВ, за державним класифікатором відходів України ДК 005-96

«Класифікатор відходів», а також клас їхньої небезпеки для людини й обсяги видалення їх (у тих же одиницях і з тими ж застереженнями, що й у пункті 4 розділу II) на дату складання паспорта та (для діючих) за попередній рік. У разі відсутності даних про обсяги видалення відходів наводяться оціночні показники. Для відходів, які видаляються на полігонах твердих побутових відходів (сміттєзвалищах), указується група 77 і найменування «Відходи діяльності установ громадського харчування, технічного обслуговування і ремонту обладнання, приладів та виробів інших, відходи комунальні й аналогічні неспецифічні промислові інші».

У пункті 2 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на фізичний чи агрегатний стан відходів.

У пункті 3 зазначаються назва (назви) основних небезпечних складників відходів (потенційних забруднювачів) та їхні коди у відповідності з додатком В до «Довідково-методичних настанов щодо застосування ДК 005-96 «Класифікатор відходів».

У пункті 4 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність тих чи інших газових виділень на МВВ, а також при наявності даних кількісні чи напівкількісні показники (наприклад, значні, незначні, поодинокі виділення тощо).

V. Загальна характеристика відходів, що видаляються					
1. Обсяг відходів, що видаляються, за класами небезпеки (для людини)					
Код	Найменування	Група	Клас небезпеки	Обсяг видалення (тис. тонн)	
				всього	за попередній рік
2. Фізичний (агрегатний) стан відходів:					
2.1. Рідинний ☐		2.2. Твердий ☐			
2.3. Шламо- та пастоподібний ☐		2.4. Сумішевий ☐			
3. Небезпечні складники відходів (потенційні забруднювачі) _____					
4. Наявність газових виділень:					
4.1. CH ₄ ☐		4.2. N ₂ O ☐		4.3. H ₂ S ☐	
4.4. CO ₂ ☐		4.5. CO ☐			
4.6. Інші (зазначити) _____					
4.7. Відсутні ☐					
Власник МВВ _____					
(посада, прізвище, ініціали)					
«_____» _____ 20__ року					
(підпис)					

4.3.6 Заповнення розділу VI «Відомості про системи спостережень (моніторинг) за якістю вод, ґрунтів та атмосферним повітрям у районі МВВ»

У пунктах 1-4 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність відповідних спостережень та в разі наявності зазначається їхня характеристика.

VI. Відомості про системи спостережень (моніторинг) за якістю вод, ґрунтів та атмосферного повітря у районі МВВ

1. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю підземних вод

1.1. Здійснюються :

1.1.1. Через спеціальну мережу свердловин

1.1.2. Через одиничну свердловину

1.1.3. За виходами підземних (дренажних) вод на поверхню

1.1.4. Інше (зазначити) _____

1.2. Не здійснюються

2. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю поверхневих вод

2.1. Здійснюються (конкретизувати) _____

2.2. Не здійснюються

3. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю ґрунтів

3.1. Здійснюються (конкретизувати) _____

3.2. Не здійснюються

4. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю атмосферного повітря

4.1. Здійснюється (конкретизувати) _____

4.2. Не здійснюються

Власник МВВ _____

(посада, прізвище, ініціали)

«_____» _____ 20__ року

(підпис)

4.3.7. Заповнення розділу VII «Відомості про забруднення навколишнього природного середовища в районі МВВ»

У пункті 1 наводяться усереднені дані з протоколів останніх спостережень (якщо вони здійснювалися) за якістю підземних та поверхневих вод в районі МВВ.

У колонці 1 таблиці вказується показник, що вимірювався (наприклад, вміст сухого залишку, вміст хлоридів, вміст фенолу тощо), у колонці 2 – гранично допустиме значення цього показника для підземних (ґрунтових) вод у відповідних одиницях із зазначенням (скорочено) нормативного документа, що його визначає, у колонці 3 – виміряне (фактичне) значення показника в тих же одиницях, що й у колонці 2, у колонці 4 – якщо виміряне значення перевищує нормативне, вказується ступінь перевищення, тобто кратне від ділення

виміряного значення показника на його нормативне значення. Колонки 5, 6 і 7 заповнюються аналогічним чином з тією різницею, що в них вказуються значення показника, який вимірювався в поверхневих водах. У разі потреби відомості про результати спостережень за якістю підземних та поверхневих вод наводяться в окремих таблицях.

У пункті 2 наводяться усереднені дані з протоколів останніх спостережень (якщо вони здійснювалися) за якістю ґрунтів в районі МВВ. Колонки таблиці заповнюються так само і з тими ж застереженнями, що і в пункті 1.

У пункті 2.1 в описовій формі характеризується масштаб та дислокація забруднення, якщо воно зафіксовано.

У пункті 3 наводяться усереднені дані з протоколів останніх спостережень (якщо вони здійснювалися) за якістю атмосферного повітря в районі МВВ. Колонки таблиці заповнюються так само і з тими ж застереженнями, що і в пункті 1.

Паспорт МВВ N _____						
VII. Відомості про забруднення навколишнього середовища у районі МВВ						
1. Відомості про забруднення підземних (ґрунтових) та поверхневих вод						
Показник	Підземні (ґрунтові) води			Поверхневі води		
	норма	факт	перевищення (факт/норма)	норма	факт	перевищення (факт/норма)
1	2	3	4	5	6	7
2. Відомості про забруднення ґрунтів						
Показник	Ґрунти					
	норма	факт	перевищення (факт/норма)			
1	2	3	4			
2.1. Масштаб і дислокація забруднення						
3. Відомості про забруднення атмосферного повітря						
Показник	Атмосферне повітря					
	норма	факт	перевищення (факт/норма)			
1	2	3	4			
Власник МВВ _____						
(посада, прізвище, ініціали)						
«_____» _____ 20____ року						
(підпис)						

4.3.8 Заповнення розділу VIII «Порушення вимог експлуатації МВВ»

У пунктах 1-9 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність тих чи інших порушень вимог експлуатації МВВ.

У пункті 10 зазначаються інші види порушень, якщо вони мають місце.

VIII. Порушення вимог експлуатації МВВ

1. Перевищення проектної ємності (потужності)
2. Незадовільний стан захисних споруд
3. Відсутність проекту
4. Відсутність гірничого відводу при видаленні в надра
5. Не здійснюється збір і відведення поверхневого стоку
6. Порушення регламенту складування відходів
7. Порушення регламенту скиду рідких відходів
8. Відсутність охорони
9. Відсутність під'їзних доріг з твердим покриттям
10. Інше (вказати) _____

Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «____» _____ 20____ року

(підпис)

4.3.9 Заповнення розділу IX «Санітарно-захисна зона МВВ»

У пунктах 1, 2 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність санітарно-захисної зони МВВ, у разі наявності зазначається ширина зони (у метрах) та, при наявності даних, клас, а також вказується на те, чи витримуються її параметри.

IX. Санітарно-захисна зона МВВ

1. Відсутня
2. Встановлена ширина, клас _____

- 2.1. Витримується
- 2.2. Не витримується

Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «____» _____ 20____ року

(підпис)

4.3.10 Заповнення розділу X «Ведення документації»

У пункті 1 шляхом закреслення відповідної клітинки вказується на наявність чи відсутність ведення власниками МВВ документації щодо обліку надходження та видалення відходів і у разі наявності зазначається якої саме.

Х. Ведення документації

1. Ведення документації щодо обліку надходження та видалення відходів

1.1. Наявне (зазначити) _____1.2. Відсутнє Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «____» _____ 20 ____ року

(підпис)

4.3.11 Заповнення розділу XI «Категорія екологічної безпеки МВВ»

Шляхом закреслення відповідної клітинки зазначається категорія екологічної безпеки МВВ.

XI. Категорія екологічної безпеки МВВ

Категорія екологічної безпеки МВВ			Ступінь державного контролю, заходи щодо підвищення рівня екологічної безпеки
☐	А	Малонебезпечні	Об'єкти спорадичного регламентного контролю
☐	Б	Помірно небезпечні	Об'єкти періодичного регламентного контролю, визначення шляхів попередження забруднень
☐	В	Небезпечні	Об'єкти постійного контролю, обов'язковість заходів щодо захисту, моніторингу і локалізації забруднень
☐	Г	Надзвичайно небезпечні	Об'єкти особливої (виключної) уваги з боку органів державного контролю. Обов'язковість заходів щодо захисту та моніторингу, припинення експлуатації

Власник МВВ _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ «____» _____ 20 ____ року

(підпис)

Категорію екологічної безпеки МВВ для навколишнього природного середовища і здоров'я людини визначають органи Мінекобезпеки на місцях разом з місцевими державними адміністраціями на підставі даних паспорта МВВ про обсяги накопичених відходів та клас їхньої небезпеки для людини, про наявність у районі МВВ забруднення вод, ґрунтів, атмосферного повітря та його рівень, про рівень природних та штучних засобів (водотривкі шари порід,

ізоляційні екрани тощо) відвертання забруднення навколишнього природного середовища, про наявність та рівень моніторингу вод, ґрунтів, атмосферного повітря в районі МВВ, про особливості розташування МВВ, про рівень додержання вимог експлуатації МВВ тощо.

МВВ не може бути віднесене до категорії А чи Б, якщо воно характеризується однією або декількома із нижченаведених ознак:

- відсутність хоча б одного із засобів захисту навколишнього природного середовища від забруднення, наведених у пункті 3 розділу IV паспорта МВВ (стосується тільки МВВ, вказаних у пунктах 1.1-1.3);

- наявність забруднення навколишнього природного середовища з перевищенням нормативного значення більше ніж у 2 рази хоча б за одним із показників (розділ VII паспорта МВВ);

- наявність порушень, указаних у пунктах 1 і 3 розділу VIII паспорта МВВ.

4.3.12 Заповнення розділу XII «Проведення ревізій (перегляду і оновлення) даних паспорта»

Відповідно до п.19 Порядку ведення реєстру місць видалення відходів інформація, що міститься в паспортах МВВ, переглядається і, при потребі, до неї вносяться зміни (за погодженням органів Мінекобезпеки на місцях). Результати перегляду заносяться до таблиці.

Паспорт МВВ N ____				
XII. Проведення ревізій (перегляду й оновлення) даних паспорта				
N з/п	Дата ревізії	Розділ паспорта, до якого внесені зміни, і які саме	Підпис власника МВВ	Погодження органу Мінекобезпеки

Власник МВВ _____
 (посада, прізвище, ініціали)
 _____ «____» _____ 20____ року
 (підпис)

Контрольне завдання

Після ознайомлення з теоретичною частиною даних методичних рекомендацій та прикладом заповнення паспорта місць видалення відходів самостійно скласти паспорт МВВ на умовному об'єкті дослідження за наступною скороченою схемою:

- Титульний аркуш паспорту МВВ*
- Розділ I. Реквізити МВВ*
- Розділ II. Загальна характеристика МВВ*
- Розділ IV. Техніко-технологічна характеристика МВВ*
- Розділ V. Загальна характеристика відходів, що видаляються*

Розділ VIII. Порушення вимог експлуатації МВВ

Розділ IX. Санітарно-захисна зона МВВ

Умовним об'єктом дослідження може бути як підприємство, що планується до розгляду у дипломній роботі спеціаліста чи магістра, так і уявний суб'єкт господарювання.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте основні нормативні документи, що встановлюють порядок паспортизації місць видалення відходів.
2. Охарактеризуйте основні положення Інструкції з складання паспорту місць видалення відходів.
3. Охарактеризуйте послідовність заповнення паспорту місць видалення відходів.
4. Охарактеризуйте технологічні процеси – джерела утворення відходів в умовах певного промислового підприємства.
5. Охарактеризуйте санітарно-гігієнічні та екологічні вимоги до місця видалення відходів.
6. Охарактеризуйте процедуру складання паспорту місць видалення відходів на умовному об'єкті дослідження за скороченою схемою.
7. Охарактеризуйте технології, які дозволяють зменшити обсяги утворення відходів на певному промисловому підприємстві.

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5

ПЕРВИННИЙ ОБЛІК ВІДХОДІВ

Мета роботи: набуття студентами (спеціалістами та магістрами) практичних навичок ведення первинного обліку відходів.

Поставлена мета досягається послідовним вирішення таких завдань:

- ознайомлення з нормативними документами, що встановлюють порядок первинного обліку відходів;
- ознайомлення з Інструкцією щодо заповнення типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари»;
- ознайомлення з прикладом заповнення типової форми 1-ВТ;
- самостійне заповнення типової форми 1-ВТ на умовному об'єкті дослідження.

5.1 Нормативні документи, що регулюють порядок ведення первинного обліку відходів

Нормативною базою для ведення первинного обліку відходів є:

- Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998 року;

- ДК 005-96 «Класифікатор відходів»;
- Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-97;
- Класифікатор системи позначень одиниць вимірювання та обліку ДК 011-96;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища №342 від 07.07.2008 р. «Про затвердження типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари та Інструкції щодо її заповнення»;
- ДСТУ 3910-99 (ГОСТ 17.9.1.1-99) Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом віднесення їх до класифікаційних категорій;
- ДСТУ 3911-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи;
- Наказ Державної служби статистики України від 17 грудня 2012 року №520 «Про затвердження Номенклатури продукції промисловості (НПП)»;
- ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99) Технічний паспорт відходу.

5.2 Загальні положення

Ця Інструкція встановлює порядок ведення первинного обліку відходів та пакувальних матеріалів і тари за типовою формою N 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари» (далі – типова форма N 1-ВТ), яку заповнюють підприємства, установи, організації усіх форм власності, видів економічної діяльності та організаційно-правових форм господарювання і фізичні особи-підприємці (далі – підприємства), у процесі діяльності яких утворюються відходи, у тому числі відходи пакувальних матеріалів і тари (далі – упаковка).

До типової форми N 1-ВТ не включаються дані про речовини (продукти, сполуки), що є готовою продукцією, яка підлягає подальшому використанню, напівфабрикати, призначені за технологією виробництва для подальшої переробки з метою одержання готової продукції, а також відходи, що надходять у водні об'єкти зі стічними водами та викидаються в атмосферне повітря і які відображаються у формі статистичної звітності N 2-ТП (повітря) «Звіт про охорону атмосферного повітря» та формі N 2-ТП (водгосп) «Звіт про використання води». Разом з тим у типовій формі N 1-ВТ повинні відображатися речовини, уловлені (одержані) у процесі очистки газів і стічних вод, які відходять від джерел забруднення на відповідних спорудах та установках.

Не відображаються у типовій формі N 1-ВТ відходи та упаковка, якщо за технологічним регламентом виробництва (надання послуг), узгодженим з відповідним Державним управлінням охорони навколишнього природного середовища, неможливо визначити кількість утворюваних відходів та упаковки, яка використовується.

Терміни в цій Інструкції вживаються згідно з визначеннями, наведеними в ДСТУ 3911-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги та ДСТУ 3910-99

Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій (далі – ДСТУ 3910-99).

Запровадження типової форми N 1-ВТ на підприємстві може здійснюватися за наказом керівника чи технічного директора або за письмовим розпорядженням начальника цеху (відділення, дільниці, іншого підрозділу) чи керівника відповідної служби підприємства, зразок якого наведено в додатку 1 до цієї Інструкції.

Облік відходів і упаковки за типовою формою N 1-ВТ рекомендується проводити на паперових або електронних носіях за кожним технологічним процесом, окремою операцією, одиницею устаткування, де утворюються відходи і використовується упаковка.

Інформація, наведена в типовій формі N 1-ВТ, може використовуватися для ведення державного обліку і паспортизації відходів, складання адміністративних даних, проведення контролю, експертизи проектів та об'єктів, підготовки технічної документації, реєстраційних карток для реєстрів місць утворення, перероблення та видалення відходів, проведення інвентаризації, затвердження лімітів і отримання дозволів на утворення і розміщення відходів, отримання ліцензій та дозволів на поведження з відходами і упаковкою, оперативного вирішення питань поведження з неякісною та небезпечною продукцією, ідентифікації та паспортизації потенційно небезпечних об'єктів і укладання декларацій безпеки, заповнення документів для транскордонних перевезень відходів тощо.

5.2.1 Порядок ведення типової форми N 1-ВТ

У типовій формі N 1-ВТ графи, виділені жирними лініями, заповнюються підприємствами в обов'язковому порядку. Графи, виділені тонкими лініями, заповнюються підприємствами за наявності міжнародних, національних, галузевих чи внутрішніх нормативних документів (далі – НД), що регламентують наведення відповідних даних.

Заповнення реквізитів у заголовку типової форми N 1-ВТ

Найменування підприємства наводиться відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи разом з ідентифікаційним кодом за ЄДРПОУ, для фізичної особи-підприємця наводяться реквізити, зазначені у свідоцтві про його державну реєстрацію, та ідентифікаційний номер фізичної особи-платника податків.

Після прийменника «за» у назві типової форми проставляється **період**, за який здійснюється облік утворюваних відходів та використаної упаковки або їх більшої частини згідно з наказом (розпорядженням) по підприємству (дільниці), із зазначенням проміжку часу (наприклад, 2014 р., або I півріччя 2014 р., або II квартал 2014 р., або конкретний тиждень чи доба, або з 10 до 12 години на певну дату) чи іншого показника технологічного циклу виробництва (наприклад, за третю зміну на певну дату, або за другу плавку на певну дату). Якщо більшість відходів та видів упаковки обліковується за різні періоди часу,

після прийменника «за» проставляється прочерк «-».

Найменування підрозділу підприємства: цеху, відділення, ділянки або іншої структурної одиниці заповнюється відповідно до документації (наприклад, *заточне відділення механічного цеху N 2*).

Код основного чи додаткового виду економічної діяльності, яка здійснюється цим підрозділом, наводиться з Державного класифікатора ДК 009:2005 Класифікація видів економічної діяльності, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 26.12.2005 N 375. Зазначений код виду економічної діяльності має збігатися з одним з кодів (основним чи додатковим) довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ).

Код і найменування виробничого, технологічного процесу, установки (устаткування), де утворюються відходи та використовується упаковка, наводяться відповідно до **додатка 2** до цієї Інструкції. У разі відсутності виробничого, технологічного процесу, установки (устаткування) в **додатку 2** до цієї Інструкції його найменування визначається за чинним нормативним документом (ДСТУ, ГОСТ, ОСТ). У разі відсутності будь-якого НД у заголовку типової форми N 1-ВТ указується найменування технологічного процесу та його окремої операції безпосередньо за документацією підприємства, наприклад, *технологічний процес виготовлення шпону струганого, операція розпилювання кряжів на ванчоси; технологічний процес фасування олії, операція виготовлення PET-пляшки*.

У **графі 1** послідовно вказуються найменування відходів, які утворюються у процесі виробництва (надання послуг), упаковки, що використовується для пакування продукції чи виробничих потреб (якщо упаковка вже не може бути використана за призначенням, її відображають як відходи упаковки). Окремо зазначається упаковка, виготовлена самим підприємством, імпортована та отримана від вітчизняного виробника.

Найменування відходів у графі 1 наводяться за чинними НД, а упаковки згідно з **додатками 3 і 4** до цієї Інструкції або за Номенклатурою продукції промисловості, затвердженою наказом Держкомстату від 17.12.2012 N 520 (далі – Номенклатура продукції промисловості).

Для найменування відходів обирається відповідний термін з **додатка 5** до цієї Інструкції (додаток А до ДСТУ 3910-99).

У разі відсутності відповідного терміна в додатку А з ДСТУ 3910-99 необхідно використовувати галузеві НД, що визначають вузькоспецифічні терміни на зразок *дрос, дегра, настил, ізгар* тощо.

Для упаковки термін вибирається з **додатків 3 і 4** до цієї Інструкції, для упаковки з композиційних матеріалів – з розділу К **додатка 3** до цієї Інструкції, а для складних відходів вживають спеціальні терміни, наведені в **додатку 5** до цієї Інструкції (додаток Б ДСТУ 3910-99).

Для ідентифікації компонентів складних відходів вживають відповідні терміни, наприклад, *суміш сталевий та пластиковий стружки або перекисно-аміачний розчин жирів*.

У разі відсутності найменування відходу за **додатками 5 і 6** до цієї

Інструкції та найменування упаковки за **додатками 3 і 4** до цієї Інструкції уживають уніфіковане найменування речовини (матеріалу, виробу) з числа найменувань вихідних компонентів чи кінцевих продуктів процесу, у якому утворюються відходи та використовується упаковка.

Таке уніфіковане найменування відходу чи упаковки (наприклад, *коробка картонна, оболонка/плівка поліетиленова*) вибирають з Номенклатури продукції промисловості або з НД, які використовуються на підприємстві (для упаковки – з **додатка 4** до цієї Інструкції). У такому разі уніфіковане найменування відходу доповнюється словом (словосполученням), яке розкриває причину віднесення речовини (матеріалу, продукту) до категорії відходів (зокрема відходів упаковки), наприклад, *відпрацьований (а, е), зношений (а, е), забруднений (а, е)* (із зазначенням компонента-забруднювача), *некондиційний (а, е), бракований (а, е)* тощо (наприклад, *банки оцинковані із залишками нітроемалі, відпрацьований вуглець чотирьохлористий, забруднений мастилами, залишки аргону в балонах*).

У разі неможливості визначення найменування відходу або упаковки жодним із зазначених способів уживається уніфіковане найменування виробничого процесу (операції) чи обладнання або технологічної одиниці, яке наведене в заголовку типової форми N 1-ВТ згідно з **додатком 7** цієї Інструкції (наприклад, *осад промивної ванни, піддон для внутрішньовиробничого транспортування* тощо).

Як тимчасовий виняток, для заповнення графи 1 використовуються слова відходи (відхід) або тара, упаковка. Надалі це найменування підлягає уточненню.

У **графі 2** наводяться відомості про фізичний стан відходів або про упаковку. Фізичний стан відходів визначається словами: *твердий* (конденсований), *шламоподібний* (пастоподібний), *рідиноподібний* (рідинний, рідина), *газоподібний* (газ). Вид упаковки визначається за найменуваннями, зазначеними у розділах А-Е **додатка 3** до цієї Інструкції.

У **графах 3 та 4** наводяться відповідно код та найменування відходів за Класифікатором відходів ДК 005-96 (далі – Класифікатор відходів), а для упаковки – у графі 3 наводиться код за Державним класифікатором продукції та послуг ДК 016-97, та в графі 4 – найменування упаковки з **додатків 3, 4** до цієї Інструкції або за іншим НД на конкретний вид тари (пакувального матеріалу).

Якщо в графі 1 для упаковки використовується термін з **додатка 3** до цієї Інструкції, то в графі 3 слід навести відповідний код, зазначений у цьому самому додатку.

Код відходів вибирається за Класифікатором відходів з урахуванням виду економічної діяльності підрозділу і конкретного технологічного процесу, наведеного в заголовку типової форми N 1-ВТ, та номенклатурного найменування відходу, зазначеного в графі 1.

У **графі 5** наводиться норматив утворення відходу (уключаючи відходи упаковки) чи норматив використання упаковки на підставі відповідного НД (галузевого або чинного на підприємстві).

Графа 5 заповнюється таким чином: норматив утворення відходу чи використання упаковки за одиницю часу наводиться у відповідних одиницях продуктивності у вигляді дробу, у чисельнику якого зазначається фізична одиниця вимірювання кількості відходів чи упаковки, а в знаменнику – одиниця часу (наприклад, *т/рік, шт./квартал, куб.м/місяць, одиниць/добу, контейнерів/зміну* тощо).

У разі нормування утворення відходів чи використання упаковки на основі конкретного показника виробництва норматив також наводиться у вигляді дробу, у знаменнику якого зазначається одиниця вимірювання показника виробництва (сировина, продукція, енергоносії, параметр процесу), наприклад, для виробництва взуття: *тонн обрізків шкіри/1000 кв.м шкіряної сировини, або тонн обрізків шкіри/1000 пар виробленого взуття*, або (для фасування олії) *кількість PET-пляшок/тонну олії*.

Для упаковки багаторазового використання вказується кількість циклів її використання до перетворення у відходи внаслідок зношення. Наприклад, *кратність використання або відсоток зношення за один цикл* тощо.

У разі відсутності встановленого нормативу утворення відходу чи використання упаковки в графі 5 проставляється прочерк «-».

У **графі 6** проставляється фізична одиниця вимірювання кількості (обсягу) утворюваного відходу чи упаковки (*т (кг), шт., куб.м (л, мл), кв.м (кв.дм), бочки* тощо) відповідно до Класифікатора системи позначень одиниць вимірювання та обліку ДК 011-96. Перевагу слід надавати вимірюванню кількості відходів та упаковки в одиницях маси (тоннах).

Якщо графа 5 заповнена, то в графі 6 зазначається та сама одиниця вимірювання.

У **графі 7** проставляється коефіцієнт перерахування у тонни показника, наведеного в графі 6. Якщо в графі 6 зазначені тонни, то в графі 7 вказується коефіцієнт 1. Якщо кількість утворюваних відходів або задіяної упаковки неможливо перерахувати в одиниці маси, у графі 7 проставляється прочерк «-».

У **графі 8а** наводиться кількість утворених відходів чи використаної упаковки за період часу (виробничий цикл), зазначений у заголовку типової форми. Кількість відходів та упаковки наводиться у тих одиницях вимірювання, які вказано в графі 6. У **графі 8б** зазначається кількість відходів чи упаковки в тоннах, яка є добутком показника, наведеного в графі 8а, та коефіцієнта, наведеного в графі 7.

Якщо кількість відходу чи упаковки, наведена в графах 8а і 8б, обліковується за проміжок часу чи виробничий цикл, відмінний від того, який зазначено після найменування типової форми N 1-ВТ, то у графах 8а і 8б у дужках (після запису кількості відходу чи упаковки) зазначається реальний проміжок часу, за який утворилась ця кількість відходів або була використана наведена кількість упаковки.

У **графі 9а** вказується кількість утвореного відходу чи використаної упаковки, яка збирається і утилізується самим підприємством або іншим переробником за угодою, укладеною з виробником.

У **графі 9б** зазначається кількість відходів чи упаковки в тоннах, яка є

добутком показника, наведеного в графі 9а, та коефіцієнта, наведеного в графі 7. Якщо в графі 7 коефіцієнт перерахунку відсутній, то в графі 9б проставляється прочерк «-».

Якщо утворений відхід на підприємстві не утилізується, то в графах 9а та 9б проставляється прочерк «-». Прочерк проставляється також і в разі, якщо використана підприємством упаковка після споживання упакованої продукції не збирається цим підприємством і воно не уклало відповідних угод з переробниками відходів упаковки.

Дані граф 8а і 9а (чи 8б і 9б) щодо використаної підприємством упаковки мають збігатися, якщо після споживання упакованої продукції використана упаковка повністю збирається та переробляється самим підприємством-виробником або за угодами, укладеними підприємством-виробником з підприємствами-переробниками.

Якщо технологія утилізації відходів або упаковки відповідає чинним НД і пройшла екологічну експертизу, відходи й упаковка, кількість яких наведена в графі 9а чи 9б, не підлягають подальшому обов'язковому державному обліку і паспортизації, за винятком випадків, зазначених у НД щодо поводження з окремими видами відходів. Ці обсяги відходів та упаковки надалі контролюються тільки за документами бухгалтерського обліку підприємства, а також за документами про виконання укладених ним угод щодо утилізації відходів упаковки.

У **графах 10а та 10б** наводяться обсяги відходів, які:

- видаляють (знищують, захоронюють) або тимчасово розміщують (накопичують) на території підприємства без подальшої утилізації;
- передають для утилізації іншим юридичним особам (як вторинну сировину);
- видаляють з території підприємства-виробника на полігони, звалища та інші об'єкти видалення або розміщення відходів.

У графі 10а кількість відходів наводиться в тих одиницях вимірювання, які зазначені в графі 6, а в графі 10б – у тоннах.

За умови повної утилізації відходів на підприємстві показники граф 8а і 9а та 8б і 9б збігаються, а у графах 10а й 10б проставляється прочерк «-».

Сума даних граф 9а і 10а повинна дорівнювати кількості відходів (упаковки), наведеній у графі 8а, або бути меншою (якщо НД установлені технологічні втрати відходів), а сума даних граф 9б та 10б – кількості відходів (упаковки), наведеній у графі 8б.

У графах 10а та 10б зазначається кількість упаковки, яку не збирає і не утилізує саме підприємство або інший переробник, з яким підприємство-виробник уклало відповідну угоду. У разі відображення даних щодо використаної упаковки, яку підприємство не збирає і не утилізує самостійно, показники граф 8а та 10а (8б і 10б) повинні збігатися.

У **графі 11** наводяться відомості про об'єкт (об'єкти), куди надходять відходи або використана упаковка для утилізації або видалення. Наприклад, до таких об'єктів належать:

- станція нейтралізації або установка типу «Циклон» для спалювання

відходів, які зосереджені безпосередньо на підприємстві;

- фірма, яка займається збиранням та заготівлею відходів як вторинної сировини (переробкою та утилізацією упаковки);

- полігон чи звалище для промислових чи побутових відходів;

- об'єкт тимчасового або довготривалого розміщення відходів.

У графі 11 наводяться дані про підрозділ, де відбувається утилізація зібраної підприємством упаковки, або відомості про підприємства, з якими укладено договори на збирання та утилізацію використаної упаковки. У разі відсутності таких даних у графі 11 наводяться відомості про оптових споживачів або торговельних агентів, до яких надходить продукція в упаковці.

Відомості про подальше поводження з відходами та використаною упаковкою за місцем надходження наводяться у графі 11, де зазначаються *утилізація, переробка, знешкодження, тимчасове зберігання, транспортування, захоронення, спалення, компостування.*

У **графах 13, 14** послідовно відображаються значення показників, найменування яких зазначаються у графі 12. Зокрема, заповнення граф 13, 14 типової форми N 1-ВТ розпочинається відповідно до запису класу небезпеки, якщо його встановлено чинними НД або визначено для конкретного відходу чи виду упаковки. У разі відсутності відомостей щодо класу небезпеки відходів чи упаковки в графах 13 і 14 проставляється прочерк «-».

Якщо відходи або упаковку, які обліковуються, віднесено до категорії небезпечних матеріалів, речовин чи об'єктів за чинними НД, технічною документацією підприємства або за наказом про ведення первинного обліку, проти найменування «Категорія небезпеки» у графі 13 наводиться одиниця вимірювання показника відходу чи упаковки, указанного в графі 12, відповідно до НД або документації підприємства, а саме:

1 – вибухові речовини та вироби;

3 – легкозаймисті розчини;

4.1 – легкозаймисті тверді речовини;

4.2 – речовини, які можуть самозайматися;

4.3 – речовини, які виділяють легкозаймисті гази при зіткненні з водою;

5.1 – речовини, які здатні до окислення;

5.2 – органічні пероксиди;

6.1 – токсичні речовини;

6.2 – інфекційні речовини;

7 – радіоактивні матеріали;

8 – корозійні речовини;

9 – інші небезпечні речовини та вироби.

У графі 14 наводиться кількісне значення показника відходу чи упаковки, що контролюється чи вимірюється в одиницях, визначених у графі 13. Якщо контрольований показник відходу чи упаковки не визначається чисельно, його значення наводиться словами (наприклад для визначеного у графі 12 показника *колір* у графі 14 можна навести значення *темно-рожевий*).

Якщо для вимірювання показника, наприклад, *кольору відходу*, не

застосовують спеціальні одиниці (наприклад, *шкалу або бал кольору*), то в графі 14 проставляється прочерк «-».

У разі відсутності вимог щодо категорії небезпеки відходів чи упаковки, які обліковуються, у графах 13 та 14 проставляється прочерк «-».

Відомості про інші показники відходу і упаковки з числа рекомендованих у додатку Ж ДСТУ 2195-99 Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, вміст, викладення і правила внесення змін, зокрема відповідні показники небезпеки, одиниці вимірювання та значення згідно з вимогами чинних нормативних актів, слід уносити до граф 12-14 тільки у випадках, коли відповідними НД чи технологічною документацією підприємства (наприклад, за стандартами безпеки праці) передбачено здійснення контролю чи вимірювання параметрів відходу (наприклад, *колір, або температура, або тиск залишкового газу в балоні*) за місцем утворення.

У графах 12-14 відображаються тільки такі показники відходів і упаковки та методи вимірювання і контролю, які передбачені чинними НД для існуючих технологічних процесів та речовин, матеріалів, предметів і відходів, що є чинними для підприємства.

Додаток 1

Зразок

Назва підприємства (структурного підрозділу підприємства)
і його підпорядкування

НАКАЗ (РОЗПОРЯДЖЕННЯ)

Дата

Назва населеного пункту N

Про введення в дію типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари» та Інструкції щодо заповнення типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари»

На виконання наказу Мінприроди України, яким затверджена ця Інструкція, згідно з вимогами статті 17 Закону України «Про відходи» та інших законодавчо-нормативних актів у сфері поводження з відходами та пов'язаних з цим вимог безпеки НАКАЗУЮ (ЗОБОВ'ЯЗУЮ):

1. Призначити відповідальною особою за здійснення первинного обліку відходів та пакувальних матеріалів і тари на підприємстві (далі – первинний облік) (прізвище, ініціали, посада) з (дата).

2. Відповідальному за первинний облік (прізвище, ініціали) спільно з керівниками структурних підрозділів і служб підприємства на підставі даних попереднього обстеження укласти перелік місць, де ведеться первинний облік (технологічних дільниць одиниць обладнання або окремих операцій), перелік конкретних видів відходів та пакувальних матеріалів і тари, що мають обліковуватися за кожним з цих місць, та періодичність здійснення обліку

кожного виду відходів (упаковки) (дата).

3. Керівникам структурних підрозділів та служб підприємства спільно з відповідальним за первинний облік (прізвище, ініціали) призначити своїми наказами (розпорядженнями) відповідальних осіб за ведення і зберігання типових форм N 1-ВТ за кожним конкретним місцем первинного обліку відповідно до їх посадових обов'язків та фаху (кваліфікації) з (дата).

4. Відповідальному за первинний облік (прізвище, ініціали) спільно з керівниками відповідних структурних підрозділів і служб підприємства встановити порядок забезпечення відповідальних осіб, визначених у пункті 3:

- бланками типових форм N 1-ВТ та/або програмними продуктами для їх ведення;
- відповідними засобами контролю та метрологічного забезпечення;
- розрахунками коефіцієнтів переведення кількості відходів та упаковки в тонни до (дата).

5. Контроль за виконанням наказу покласти на технічного директора (прізвище, ініціали).

Підпис керівника підприємства

Додаток 2

ПЕРЕЛІК

виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
Енергетика (процеси спалювання в енергетиці та переробній промисловості)	
Стаціонарні джерела	
	<i>Електростанції загального використання</i>
110101	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
110102	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)
110103	експлуатація установок для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)
110104	експлуатація газових турбін
110105	експлуатація стаціонарних двигунів
	<i>Системи централізованого теплозабезпечення</i>
110201	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
110202	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)
110203	експлуатація установок для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)
110204	експлуатація газових турбін
110205	експлуатація стаціонарних двигунів
	<i>Нафтопереробні підприємства</i>
110301	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
110302	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)
110303	експлуатація установок для спалювання < 50 МВт (котлоагрегати)
110304	експлуатація газових турбін
110305	експлуатація стаціонарних двигунів
110306	експлуатація процесових печей без контакту
	<i>Установки для перетворення твердоого палива</i>
110401	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
110402	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та < 300 МВт (котлоагрегати)

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
110403	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
110404	експлуатація газових турбін
110405	експлуатація стаціонарних двигунів
110406	експлуатація коксових печей
110407	інше (газифікація вугілля, зріджування)
	<i>Видобуток вугілля, нафти /газу, компресори трубопроводів</i>
110501	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
110502	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та <300 МВт (котлоагрегати)
110503	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
110504	експлуатація газових турбін
110505	експлуатація стаціонарних двигунів
110506	експлуатація компресорів трубопроводів
Непромислові установки для спалювання	
	<i>Установки для спалювання на комерційних підприємствах та в установах</i>
120202	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та <300 МВт (котлоагрегати)
120203	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
120204	експлуатація стаціонарних газових турбін
120205	експлуатація стаціонарних двигунів
120206	експлуатація іншого стаціонарного обладнання
	<i>Установки для спалювання в житлово-комунальному секторі</i>
120201	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та <300 МВт (котлоагрегати)
120202	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
120203	експлуатація стаціонарних газових турбін
120204	експлуатація стаціонарних двигунів
120205	експлуатація іншого стаціонарного обладнання (печі, каміни, обладнання для приготування їжі)
	<i>Установки для спалювання в сільському та лісовому господарствах і в секторі культивування водяних організмів</i>
120301	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 (котлоагрегати)
120302	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
120303	експлуатація стаціонарних газових турбін
120304	експлуатація стаціонарних двигунів
120305	експлуатація іншого стаціонарного обладнання
Спалювання в промисловості	
	<i>Процеси спалювання в котлоагрегатах, газових турбінах і стаціонарних двигунах</i>
130101	експлуатація установок для спалювання ≥ 300 МВт (котлоагрегати)
130102	експлуатація установок для спалювання ≥ 50 та <300 МВт (котлоагрегати)
130103	експлуатація установок для спалювання <50 МВт (котлоагрегати)
130104	експлуатація стаціонарних газових турбін
130105	експлуатація стаціонарних двигунів
130106	експлуатація іншого стаціонарного обладнання
	<i>Безконтактні технологічні печі</i>
130203	експлуатація кауперів доменних печей
130204	експлуатація печей для одержання гіпсової штукатурки, гіпсу
130205	експлуатація інших печей
	Контактні технологічні процеси

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
130301	функціонування агломераційних заводів
130302	експлуатація печей вторинного нагрівання для виробництва чавуну та сталі
130303	функціонування ливарних цехів для виробництва сірого чавуну
130304	первинне виробництво свинцю
130305	первинне виробництво цинку
130306	первинне виробництво міді
130307	вторинне виробництво свинцю
130308	вторинне виробництво цинку
130309	вторинне виробництво міді
130310	вторинне виробництво алюмінію
130311	виробництво цементу
130312	виробництво вапна
130313	виробництво асфальтобетону
130314	виробництво листового скла
130315	виробництво контейнерного скла
130316	виробництво скляної вати
130317	виробництво іншого скла (включаючи спеціальне скло)
130318	виробництво мінеральної вати
130319	виробництво цегли та кахлю
130320	виробництво тонких керамічних матеріалів
130321	виробництво паперу (процес сушки)
130322	виробництво глинозему
130323	виробництво магнію (обробка доломіту)
130324	виробництво нікелю (термальний процес)
130325	виробництво емалі
130326	зварювання металів
130327	інше
Виробничі процеси (стаціонарні джерела)	
	<i>Технологічні процеси в нафтовій промисловості</i>
210101	переробка нафтопродуктів
210102	здійснення каталітичного крекінгу
210103	функціонування підприємств з відновлення сірки
210104	експлуатація сховищ і транспортування нафти на нафтопереробних заводах
210105	інше
	<i>Технологічні процеси в чорній металургії та вугільній промисловості</i>
210201	кокові батареї (витікання та гасіння в приміщенні)
210202	завантаження доменної печі
210203	плавлення чавуну і відливання чушок
210204	застосування твердого бездимного палива
210205	експлуатація мартенівської печі
210206	експлуатація кисневого конвертера на заводі для виробництва сталі
210207	виробництво сталі в електричній печі
210208	експлуатація прокатних станів
210209	експлуатація агломераційної установки (за винятком коду 030301)
210210	інше
	<i>Технологічні процеси в кольоровій металургії</i>
210301	виробництво алюмінію (електроліз)
210302	виробництво феросплавів

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
210303	виробництво кремнію
210304	виробництво магнію (за винятком коду 130323)
210305	виробництво нікелю (за винятком коду 130324)
210306	виробництво легованих металів
210307	гальванізація
210308	електрогальванізація
210309	інше
	<i>Технологічні процеси в промисловості з виробництва неорганічних хімічних речовин</i>
210401	виробництво сірчаної кислоти
210402	виробництво азотної кислоти
210403	виробництво аміаку
210404	виробництво сульфату амонію
210405	виробництво нітрату амонію
210406	виробництво фосфату амонію
210407	виробництво добрив NPK
210408	виробництво сечовини
210409	виробництво сажі (кіптява)
210410	виробництво двоокису титану
210411	виробництво графіту
210412	виробництво карбїду кальцію
210413	виробництво хлору
210414	виробництво фосфатних добрив
210415	зберігання неорганічних хімічних продуктів
210416	інше
	<i>Технологічні процеси в промисловості з виробництва органічних хімічних речовин (крупнотоннажне виробництво)</i>
210501	виробництво етилену
210502	виробництво пропілену
210503	виробництво 1,2 дихлоретану (за винятком коду 040505)
210504	виробництво вінілхлориду (за винятком коду 040505)
210505	виробництво 1,2 дихлоретану і вінілхлориду (збалансований процес)
210506	виробництво поліетилену низької щільності
210507	виробництво поліетилену високої щільності
210508	виробництво полівінілхлориду
210509	виробництво поліпропілену
210510	виробництво стиролу
210511	виробництво полістиролу
210512	виробництво стирол-бутадієну
210513	виробництво стирол-бутадієнового латексу
210514	виробництво стирол-бутадієнового каучуку (SBR)
210515	виробництво акрилонітрилу бутадієну стиролу (АБС)
210516	виробництво окису етилену
210517	виробництво формальдегіду
210518	виробництво етилбензолу
210519	виробництво фталевого ангїдриду
210520	виробництво акрилонітрилу
210521	виробництво адипінової кислоти
210522	зберігання органічних хімічних речовин

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
210523	виробництво гліоксилової кислоти
210524	виробництво галогенованих вуглеводнів
210525	виробництво пестицидів
210526	виробництво стійких органічних сполук
210527	інше (фітосанітарія)
	<i>Технологічні процеси в деревообробній, целюлозно-паперовій та харчовій промисловості, промисловості з виробництва напоїв та в інших секторах</i>
210601	виробництво деревостружкової плити (ДСП)
210602	виробництво целюлози та паперу (крафт - целюлоза)
210603	виробництво целюлози та паперу (сульфітна варка)
210604	виробництво целюлози (нейтральний сульфітний поліхімічний процес)
210605	хлібопромисловість
210606	виробництво вина
210607	виробництво пива
210608	виробництво міцних спиртних напоїв
210609	інші галузі харчової промисловості
210610	виробництво бітумних покрівельних матеріалів
210611	виробництво шляхового асфальтного покриття
210612	виробництво цементу
210613	виробництво скла
210614	виробництво вапна
210615	виробництво батарей
210616	видобуток мінеральних руд
210617	інше (уключаючи виробництво волокнистого азбесту)
210618	використання вапняку і доломіту
210619	виробництво та використання соди
210620	машинобудування (механічна обробка металу)
210621	переробка сільськогосподарської продукції
210622	легка та обробна промисловості
210700	Експлуатація холодильних установок
210800	Виробництво галокарбонів та сірчистого гексафториду
Видобуток і розподіл викопного палива та геотермальної енергії	
	<i>Видобуток та первинна обробка твердого викопного палива</i>
310101	відкрита розробка родовищ
310102	підземна розробка родовищ
310102	зберігання твердого палива
310104	інше
	<i>Видобуток, первинна обробка та завантаження рідкого викопного палива</i>
310201	робота на материку
310202	робота у відкритому морі
310203	інше
	<i>Видобуток, первинна обробка та завантаження газоподібного видобувного палива</i>
310301	робота на материку (десульфуризація)
310302	робота на материку (за винятком десульфуризації)
310303	робота у відкритому морі
310304	інше
	<i>Розподіл рідкого палива (за винятком розподілу бензину)</i>

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
310401	експлуатація морських терміналів (танкери, транспортування та зберігання)
310402	інші види транспортування та зберігання (уключаючи трубопроводи)
	<i>Розподіл бензину</i>
310501	експлуатація станцій відправлення з нафтопереробних заводів
310502	транспортування та зберігання (за винятком коду 310503)
310503	експлуатація станцій обслуговування (уключаючи заправку автомобілів)
310504	інше
	<i>Мережі розподілу газу</i>
310601	експлуатація трубопроводів
310602	експлуатація трубопровідних компресорних станцій
310603	мережі розподілення
310700	Паливо у вигляді геотермальної енергії
Використання розчинників та інших продуктів	
	<i>Нанесення лакофарбового покриття</i>
410101	виробництво автомобілів
410102	ремонт автомобілів (нове визначення діяльності)
410103	будівництво та оздоблення будівель (за винятком коду 410107)
410104	побутове використання (за винятком коду 410107)
410105	фарбування рулонної продукції
410106	суднобудування
410107	обробка деревини
410108	інші види промислового використання фарб (за винятком коду 410102)
410109	інші види непромислового використання фарб
	<i>Знежирення, хімічне чищення та електронне обладнання</i>
410201	знежирення металів
410202	хімічне чищення
410203	виробництво електронних деталей
410204	інша промислова чистка
	<i>Виробництво або обробка хімічних продуктів</i>
410301	обробка поліестеру
410302	обробка полівінілхлориду
410303	обробка пінополіуретану
410304	обробка пінополістиролу
410305	обробка каучуку
410306	виробництво фармацевтичних продуктів
410307	виробництво фарб
410308	виробництво чорнила
410309	виробництво клеїв
410310	продування бітуму
410311	виробництво клейких, магнітних стрічок, фотоплівки та фотографій
410312	оздоблення текстилю
410313	дублення шкіри
410314	інше
	<i>Інші види використання розчинників та супутні види діяльності</i>
410401	виробництво скловати
410402	виробництво шлакової вати
410403	поліграфічна промисловість
410404	екстракція жирів, харчових та нехарчових масел

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
410405	застосування клеїв та клейких стрічок
410406	збереження деревини
410407	антикорозійна обробка та консервація транспортних засобів
410408	побутове використання розчинників (за винятком використання фарб)
410409	депарафінізація транспортних засобів
410410	виробництво фармацевтичної продукції
410411	інше (збереження насіння)
	<i>Використання ГФУ, N2O, NH3, ПФУ і SF6</i>
410501	використання N2O для анестезії
410502	експлуатація обладнання для заморожування і кондиціонування повітря при використанні галокарбонів
410503	експлуатація обладнання для заморожування і кондиціонування повітря при використанні інших продуктів, відмінних від галокарбонів
410504	процеси з витіканням піни (за винятком коду 410304)
410505	експлуатація вогнегасників
410506	застосування аерозолі
410507	експлуатація електричного обладнання (за винятком коду 410203)
410508	Інше
Обробка та видалення відходів	
	<i>Спалювання відходів</i>
510201	спалювання побутових або муніципальних відходів
510202	спалювання промислових відходів (за винятком відкритого спалювання)
510203	спалювання у факелі на нафтопереробних заводах
510204	спалювання у факелі в хімічній промисловості
510205	спалювання відстою стічних вод
510206	спалювання у факелі при видобутку нафти та газу
510207	спалювання відходів від лікарень
510208	спалювання відпрацьованого масла
	<i>Видалення твердих відходів на землі</i>
510401	ліквідація контрольованих відходів на землі
510402	ліквідація неконтрольованих відходів на землі
510403	інше
510700	Спалювання сільськогосподарських відходів на відкритому повітрі (за винятком коду 610300)
	<i>Кремація</i>
510901	спалювання трупів
510902	спалювання туш тварин
	<i>Обробка інших відходів</i>
511001	очищення стічних вод у промисловості
511002	очищення стічних вод у житловому і комерційному секторах
511003	розміщення осаду стічних вод
511004	розміщення відходів у землі
511005	виробництво компосту від відходів
511006	виробництво біогазу
511007	виробництво м'ясо-кісткового борошна
511008	інше виробництво палива (залишки відпрацьованого палива)

Код	Найменування виробничих та технологічних процесів, технологічного устаткування (установок)
Сільське і лісове господарство, землекористування та зміна лісової біомаси	
	<i>Вирощування сільськогосподарських культур з використанням добрив (за винятком гною)</i>
610101	вирощування та збирання постійних (незмінних) культур
610102	вирощування та збирання сільськогосподарських культур
610103	використання рисових полів
610104	садівництво
610105	використання пасовищ
610106	зберігання землі під паром
	<i>Вирощування сільськогосподарських культур без використання добрив</i>
610201	вирощування та збирання постійних (незмінних) культур
610202	вирощування та збирання сільськогосподарських культур
610203	використання рисових полів
610204	садівництво
610205	використання пасовищ
610206	зберігання землі під паром
610300	Спалювання після пожнивних залишків, соломи та ін. на сільськогосподарських полях
	<i>Ентеральна (кишкова) ферментація</i>
610401	тримання молочних корів
610402	тримання іншої рогатої худоби
610403	тримання овець
610404	тримання свиней для відгодівлі
610405	тримання коней
610407	тримання кіз
610408	тримання курей несучок
610409	тримання бройлерів
610410	тримання іншої свійської птиці (качки, гуси та ін.)
610411	вирощування хутрових звірів
610412	тримання свиноматок
610414	тримання буйволів
610415	інші
	<i>Прибирання, збереження та використання гною, а також органічних сполук</i>
610501	тримання молочних корів
610502	тримання іншої рогатої худоби
610503	тримання свиней для відгодівлі
610504	тримання свиноматок
610505	тримання овець
610506	тримання коней
610507	тримання курей несучок
610508	тримання бройлерів
610509	тримання іншої свійської птиці (качки, гуси, тощо.)
610510	вирощування хутрових звірів
610511	тримання кіз
610514	тримання буйволів
610515	інші
610600	Використання пестицидів та вапняку

Матеріали, що використовуються для упаковки, їх аббревіатурні позначення та нумераційні коди

А. Пластики

Матеріал	Аббревіатура	Код
Поліетилентерефталат	ПЕТ	1
Поліетилен високої щільності	ПЕВЩ	2
Полівінілхлорид	ПВХ	3
Поліетилен низької щільності	ПЕНЩ	4
Поліпропілен	ПП	5
Полістирол	ПС	6
		7
		...
		19

Б. Папір і волокнисті матеріали

Матеріал	Аббревіатура	Код
Картон (гофрований)	ПАП	20
Картон (негофрований)	ПАП	21
Папір	ПАП	22
		...
		39

В. Метали

Матеріал	Аббревіатура	Код
Сталь	СТ	40
Алюміній	АЛ	41
		42
		...
		49

Г. Деревинні матеріали

Матеріал	Аббревіатура	Код
Дерево	ДЕР	50
Пробкове дерево	ДЕР	51
Деревинно-волокниста плита	ДВП	52
Деревинно-стружкова плита	ДСП	53
Фанера	Ф	54
		...
		59

Г. Текстильні матеріали

Матеріал	Аббревіатура	Код
Бавовна	ТЕКС	60
Джут	ТЕКС	61
		...
		69

Д. Скло

Матеріал	Абревіатура	Код
Скло (безколірне)	СК	70
Скло (зелене)	СК	71
Скло (темне)	СК	72
		73
		...
		79

Е. Композиційні матеріали

Матеріал	Абревіатура*	Код
Папір і картон/різноманітні матеріали	К/ПАП	80
Папір і картон/пластик	К/ПАП	81
Папір і картон/алюміній	К/ПАП	82
Папір і картон/гальванізований лист	К/ПАП	83
Папір і картон/пластик/алюміній	К/ПАП	84
Папір і картон/пластик/алюміній/ гальванізований лист	К/ПАП	85
		86
		...
		89
Пластик/алюміній	К/ПЛ	90
Пластик/гальванізований лист	К/ПЛ	91
Пластик/різноманітні матеріали	К/ПЛ	92
		93
		94
Скло/пластик	К/СК	95
Скло/алюміній	К/СК	96
Скло/гальванізований лист	К/СК	97
Скло/різноманітні матеріали	К/СК	98
		99

*) Для композиційних матеріалів Е/аббревіатура, що відповідає матеріалу, який переважає.

Додаток 4

Основні види упаковки багаторазового призначення

Матеріал	Різновид тари (упаковки)	Призначення
Пластик	бідони - бочки ємністю від 20 до 250 л	харчові продукти/вироби
		нехарчові продукти/вироби
	бочки ємністю 250 л та понад 250 л	харчові продукти/вироби
		нехарчові продукти/вироби
	великі мішки	
	бутлі	напої
		інше
		коробки
	контейнери	
	ящики	
	піддони	
Картон	коробки (ящики)	
	бочки	

Матеріал		Різновид тари (упаковки)	Призначення		
		контейнери			
		піддони			
Метали	сталь	бідони ємністю до 50 л	харчові продукти/вироби нехарчові продукти/вироби		
		бідони ємністю 50 л до 300 л	харчові продукти/вироби нехарчові продукти/вироби		
	алюміній	бідони ємністю до 50 л	харчові продукти/вироби нехарчові продукти/вироби		
			бідони ємністю 50 л до 300 л	харчові продукти/вироби нехарчові продукти/вироби	
		Дерево		ящики/лотки	
				кошики	
		бочки/діжки			
		піддони			
		бокс піддони			
Скло		пляшки/бутлі	напої		
			інше		
				контейнери	

Додаток 5

Основні терміни, які відображають конкретні види і стан відходів, та визначення до них

Агломерат	Продукт випалу руд та інших матеріалів, у якому легкоплавка частина матеріалу, твердіючи, скріплює між собою тверді частинки
Барда	Залишки бродильного виробництва з яких видалені леткі компоненти
Бітум	Природна або штучно отримана пластична чи високов'язка речовина - суміш вуглеводнів з продуктами їхньої полімерізації та окислення
Вижимки <i>Вичавки(*)</i> <i>Макуха</i>	Залишки овочів, фруктів та іншої рослинної продукції після пресової обробки
Випади	Жмутики вовни, що їх отримують з-під класифікаційних сортувальних столів, тріпальних сушильних та інших машин під час пневмотранспортування вимитої вовни, очищення пресового цеху (у вимитому стані мають закатаний вигляд)
Виштамповка Випресовка Задирка	Залишки металу та інших матеріалів після ковальсько-пресової обробки
Віск	Жироподібна аморфна речовина, що являє собою складні ефіри вищих жирних кислот і одноатомних вищих спиртів, які залишаються після переробки тваринних, рослинних і природних продуктів
Вовна некондиційна: <i>Вовна брильна</i> <i>Вовна каналізаційна</i> <i>Вовна кислотна</i> <i>Вовна підплючна</i> <i>Вовна підстрига</i> <i>Вовна рубка</i> <i>Вовна сметка</i> <i>Очіс</i>	Залишки вовни, що утворюються на різних стадіях переробки хутрової сировини
Води дренажні	Води, які профільтрувалися у дренаж з тіла гідротехнічної споруди або її основи, а також з осушеного (зрошеного) земельного масиву
Води зворотні	Води, які повертаються за допомогою технічних споруд та засобів з

<i>Води зворотні неочищені</i> <i>Води зворотні недостатньо очищені</i> <i>Води зворотні очищені (нормативно)</i> <i>Води зворотні чисті (нормативно)</i>	господарської ланки кругообігу води до його природних ланок у вигляді стоків та скидів
Води лляльні	Води з домішками (здебільшого нафтопродуктів), зібрані в колодязях - ллялах машинних відділень суден
Води попутні <i>Води кар'єрні</i> <i>Води пластові</i>	Природні води (водні розчини), які виділяються у процесі видобутку корисних копалин
Води скидні	Води, які відводяться зі зрошуваних сільськогосподарських угідь та забудованих територій, що поливаються, а також води, які відводять з ділянок, де застосовується гідромеханізація
Води стічні	Різновид зворотних вод, що утворилися у процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності, а також під час відведення із забудованих територій вод, які утворюються внаслідок випадання атмосферних опадів
<i>Ганчір'я</i> <i>Дрантя</i> <i>Лахміття</i> <i>Мотлох</i>	Зношені текстильні вироби, що їх не використовують за цільовим призначенням
Гнилісні залишки	Продукти процесу розкладу органічних речовин, що утримують азот (білків), під впливом мікроорганізмів
Гній	Екскременти тварин
Гранулят	Дрібні, щільні агрегати будь-якої речовини у вигляді зерен, які утворюються під час переходу речовини з рідинного у твердий стан або в інших процесах
Гудрон	Смоляна маса, яка залишається після відгону від нафти легких фракцій та більшості олив, або кубовий залишок, що залишається під час дистиляції жирних кислот та сирого гліцерину у харчовій промисловості
Екстракт	Розчин певних компонентів, які виділено із суміші твердих або рідинних речовин за допомогою селективних розчинників (екстрагентів)
<i>Жиропіт</i> <i>Неочищений ланолін</i>	Виділення потових і сальних залоз на шкірах та волосяному покриві тварин, що видаляються у підготовчих операціях під час вироблення шкір та хутряної сировини
Жом	Залишки подрібнених коренеплодів після екстрагування цільового продукту
Зажимні кінці	Відрізки матеріалу, що утворюються у процесі розкроювання або обробки матеріалу в місцях його закріплення
Зола Попіл	Залишок після спалення органічних сполук до мінералізованого стану
Капежі	Втрати рідинних продуктів, напівфабрикатів сировини, що обумовлені нещільностями обладнання
Кек	Твердий залишок фільтрації пульпи
Кінці	Відрізки волокна, ниток, стрічки, пряжі та інших матеріалів, розміри яких не дозволяють використовувати їх за прямим призначенням основного матеріалу
Кісточки	Тверді стрижневі частини (насіння) плодів фруктів, овочів і ягід
<i>Клапоть</i> <i>Вирубка</i> <i>Клапоть кушнірський</i> <i>Клапоть мірний</i>	Обрізки тканин та інших листових матеріалів що отримуються у різних технологічних операціях, розміри і якість яких не дозволяють використовувати їх у виробництві основних виробів

<i>Клапоть підніжний Міжлекальний випад</i>	
Кокс	Твердий залишок, що утворюється внаслідок нагрівання різних видів палива до високих температур без доступу повітря: кам'яновугільний, пековий, електродний, нафтовий
Компост <i>Перегній</i>	Продукт розкладання мікроорганізмами твердих сумішей органічного походження
Конфіскати	Окремі органи або частини тіл людей і тварин, вилучені під час розбирання (розчленування, розтинання) туш (трупів) або під час хірургічних операцій та вівісекцій
Костра	Задерев'янілі частини стеблин прядивних рослин (льону, коноплі, кенафу та ін.), які одержують під час їхньої первинної обробки
Кубовий залишок	Малолеткий висококиплячий залишок, що утворюється у процесах дистиляції та ректифікації рідких сумішей на фракції
Ливник <i>Прибування</i>	Частина відливки, що утворюється поза габаритами виробу, який відливається, під час заповнення розплавом ливарної форми; відокремлюється під час подальшого оброблення виробу
Лушпиння <i>Насіннева оболонка</i>	Зовнішня оболонка насіння і плодів, що залишається після лушення та обрешування насіння рослин
Макулатура	Паперові вироби та залишки паперу, не придатні для подальшого використання
Мездра	Підшкірно-жирова клітковина, м'ясо, сало, шматки сухожилля, які видаляють зі шкір у підготовчих операціях
Меляса Кормова патока	Концентрований розчин вуглеводів (переважно цукристих), з якого подальше вилучення цукру за звичайною технологічною схемою буряко-цукрового виробництва неможливе
Мичка	Пухнаста однорідна маса волокон з невеличкими обривками пряжі
Наріст <i>Дендрит</i>	Відокремлені від поверхні коралоподібні відкладення, що утворюються у перенасичених розчинах, а також у процесі нанесення покриттів тощо
Насіння	Зародкові частинки рослинної сировини, що перероблюються
Недогарок <i>Огарки</i>	Окислені за високої температури залишки мінеральної сировини - продукти випалювання руд та концентратів
Облой	Залишки матеріалу, що утворюються у зазорах штампувального та ливарного інструменту
Обрізь Зрізи Пруг	Залишки країв листа (шматка) матеріалу, що утворюються під час розкроювання тканин, шкіри, хутра, металу та інших листових матеріалів
Окалина Іржа	Продукт окислення металів, відокремлений від основної маси металу
Осад фільтраційний Дефекат	Залишковий продукт процесу очищення розчинів від завислих речовин. У крохмале-патоковому виробництві - залишковий продукт очищення сиропу. У цукровому виробництві - залишковий продукт очищення бурякового соку від домішок, які містять вапно
Пасма	Сувої ниток суворих або пофарбованих, що не піддаються подальшому перемотуванню
Пек	Маса, що залишається після перегонки кам'яновугільного, торф'яного, деревного дьогтю, а також нафтової смоли після піролізу
Перліт жирний	Відпрацьований сорбент (перліт) із залишками жирів і мастил
Підміть	Суміш обрізків ниток, волокна і пуху з різним ступенем засміченості та засмальцьованості, яка збирається під час підмітання підлоги у приміщеннях крутильного і ткацького виробництва, а також під час обмахування та очищення машин
Підмільний луг	Нейтралізовані промислові стоки, що містять омилені жирні кислоти, нейтральний жир і нежирові речовини
Порода	Природний матеріал, що містить у різних кількостях різні мінеральні

Порода вміщаюча	агрегати
Послід	Екскременти птахів і дрібних тварин
Пульпа	Суміш технічної рідини процесу з твердими компонентами
Плутанка	Невпорядковано переплетені, заплутані нитки, волокна, пряжа, дріт тощо
Пух	Неуцільнені тонкі волокна тваринного, рослинного і штучного походження, слабо зчеплені між собою
Рідина промивна <i>Промивні води</i>	Розчин, емульсія, суспензія, пульпа або їхні суміші, що утворюються в результаті очищення матеріалів, виробів тощо шляхом змиву непотрібних (шкідливих) компонентів технічною рідиною
Сажа	Аморфний вуглець - продукт неповного згоряння або термічного розкладання органічних сполук
Скрап	Дрібні застигли частинки та безформні пластинки застиглого металу, що утворюються внаслідок розбризкування чи розливів рідкого металу, а також залишки металу на ливарному обладнанні
Соапсток	Суміш омилених (вільних) жирних кислот, нейтральних жирів і нежирових речовин, яка утворюється в результаті нейтралізації рослинних олій та жирів
Стружка <i>Відструги</i> <i>Ошурки</i> <i>Тирса</i>	Продукти руйнування матеріалів у процесі механічної обробки
Улюк волокнистий	Маса з недорозвиненого щуплого насіння (улюка) бавовнику з різним ступенем опушеності, з домішкою волокна у вільному стані, волокнуватих дефектів і сміття
Фекалії	Екскременти людини
Фільтрат	Рідина, що виділяється твердими відходами під час їхнього зберігання (транспортування) або утворюється під час спеціальних фільтраційних процесів
Фус (фуз) <i>Кубовий відстій</i>	Осад, що утворюється під час відстоювання рідких продуктів у ємностях (гідрофус - фус, що утворився в процесі гідратації олії)
Хвости	Залишки корисних копалин, що утворюються у процесах збагачення, з низьким вмістом корисних компонентів, у концентраті
Шкаралупа <i>Лушпина</i>	Залишки твердого покриття яєць та плодів
Шлак	Побічний продукт процесів окислення-відновлення у загальному випадку суміш оксидів з іншими компонентами процесу (наприклад, томасшлак - суміш фосфорного ангідриду і продуктів його взаємодії з іншими компонентами (головним чином з вапном) у сталеплавильному (конверторному) процесі)
Шлам <i>Відстій</i> <i>Мул</i> <i>Осад</i> <i>Шліх</i>	Конденсована маса, яка виділяється із суспензії під гравітаційним або механічним впливом з можливими залишками рідини
Шрот <i>Жмих</i>	Тверді залишки насіння олійних культур після вилучення з них олії екстракцією та пресуванням

(*) Курсивом позначений допустимий синонім основного терміна.

Додаток 6

Основні терміни, що відбивають загальний стан відходів, та визначення до них

Гель	Консистентна (драглиста) дисперсна система, що утворюється в результаті коагуляції золю
Емульсія	Дисперсна система, що являє собою розподілені в рідині мікрочастинки іншої рідини, що не змішується з нею, з розмірами частинок, більшими, ніж у золів
Завись	Суспензія, в якій частки осідають або спливають дуже повільно через малу різницю щільності дисперсного середовища та дисперсної фази

Золь <i>Дим(*)</i> <i>Піна</i> <i>Туман</i>	Колоїдна дисперсна система з часток розміром 0,001-0,1 мкм, рівномірно розподілених в основному компоненті: гідрозоль - у воді, аерозоль - у газовому середовищі (повітрі)
Коагулят	Осад дисперсної фази, що випадає з колоїдної системи під час її дестабілізації
Конгломерат <i>Маса</i>	Невпорядковане механічне сполучення невідомого компонентного складу і структури
Лом <i>Бій</i> <i>Шматки</i> <i>Уламки</i>	Некондиційні вироби або частини виробів з металів чи з інших твердих речовин
Паста	Концентрована суспензія
Порошок	Тонкоподрібнена тверда речовина
Пил	Завислі у газовому середовищі (повітрі) або осілі на тверду поверхню тверді частинки розмірами від 0,01 до 100 мкм
Розчин	Стійка, незалежно від часу, гомогенна суміш щонайменше двох компонентів, які рівномірно розподілені за об'ємом відходу, основний з яких - розчинник, котрий утворює певні рідкі, газоподібні або тверді фазові стани з іншими компонентами
Суміш	Сукупність щонайменше двох відомих компонентів невідомої структури
Смола	Конденсована маса органічного походження
Сплав	Твердий або рідкий розчин, хімічна сполука металів між собою або з неметалами, яка має основні властивості металів; однорідна система, яку отримують шляхом сплавлення металів, неметалів, оксидів, органічних речовин
Суспензія	Агрегатно і кінетично нестійка дисперсна система, що являє собою розподілені в рідині або газі тверді частки з розмірами 100 і більше мікронів

Додаток 7

Терміни, що їх використовують як додаткові під час позначення відходів через найменування процесу, у якому вони утворюються

Брак
Вибраковка
Виділення
Вижимка
Викид
Відпрацювання
Відсів
Гравівідсів(*)
Відстій
Возгон
Залишок
Конденсат
Концентрат
Накип
Осад
Осмол
Пересортиця
Плав
Продукт
Продукти зносу

Продукти корозії
Просів
Рециркулянт
Розплав
Фракція
Шом

(*) Курсивом позначений допустимий синонім основного терміна.

Контрольне завдання

Після ознайомлення з теоретичною частиною даних методичних рекомендацій та прикладом заповнення типової форми 1-ВТ самостійно:

1. Скласти наказ щодо призначення себе відповідальною особою за здійснення первинного обліку відходів та пакувальних матеріалів і тари на підприємстві (умовному об'єкті дослідження).

2. Заповнити форму первинного обліку відходів 1-ВТ.

Умовним об'єктом дослідження може бути як підприємство, що планується до розгляду у дипломній роботі спеціаліста чи магістра, так і уявний суб'єкт господарювання.

Мінімальна кількість відходів у картці – 5.

Можливі варіанти відходів:

- тверді побутові відходи;
- відпрацьовані ртутні лампи;
- ганчір'я;
- брухт чорного металу від списання;
- відходи деревини від списання;
- електронний брухт;
- склобій;
- макулатура;
- відпрацьовані акумулятори;
- відпрацьовані шини;
- відходи абразивних кругів;
- відходи деревообробки;
- ганчір'я промаслене;
- відпрацьовані фільтри автотранспорту;
- відпрацьовані мастила;
- відходи зварювальних матеріалів;
- будівельні відходи;
- брухт чорних металів;
- абразивно-металевий пил
- відпрацьовані накладки автомобільних гальмівних колодок і т.д.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України
від 7 липня 2008 р. N 342

Типова форма N 1-ВТ

(підприємство, організація, установа, фізична особа - підприємець)
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ юридичної особи або ідентифікаційний номер фізичної особи - платника податків

ОБЛІК ВІДХОДІВ ТА ПАКУВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ І ТАРИ за _____ р. _____

Цех (відділення, дільниця, підрозділ або інше) _____ Код виду економічної діяльності _____

Виробничий, технологічний процес, установка (устаткування) _____
(найменування, код)

Технологічна одиниця, на якій здійснюється облік (окрема операція, одиниця обладнання) _____
(найменування, код)

Номенклатурна назва відходу за ДСТУ 3910-99 або упаковки за документацією підприємства	Фізичний стан відходу або вид упаковки	Код відходу за ДК 005-96 або упаковки за ДК 016-97	Найменування виду відходів за ДК 005-96 або упаковки за ДК 016-97	Норматив утворення відходу чи використання упаковки	Одиниця вимірювання кількості відходу або упаковки	Коефіцієнт перерахування кількості відходу або упаковки в одиниці маси ¹	Кількість утвореного відходу чи використаної упаковки		Кількість утвореного відходу чи використаної упаковки, яка утилізується підприємством		Кількість утвореного відходу, яка видається підприємством, або неутілізованої упаковки		Куди і для чого надходять відходи або упаковка, указані в графах 9-а і 9-б та 10-а і 10-б	Показники відходів або упаковки, що контролюються		
							в одиницях граф 6	у тоннах	в одиницях граф 6	у тоннах	в одиницях граф 6	у тоннах		показник відходу або упаковки	одиниця вимірювання або інше визначення показника	значення показника
1	2	3	4	5	6	7	8-а	8-б	9-а	9-б	10-а	10-б	11	12	13	14
														Клас небезпеки	I, II, III, IV	
														Категорія небезпеки.	Чисельне значення	
														Клас небезпеки	I, II, III, IV	I
														Категорія небезпеки..	Чисельне значення	

_____ (виконавець, посада)

_____ (підпис)

_____ (розшифровка підпису)

_____ (дата)

¹ Для окремих відходів та видів упаковки, що підлягають обов'язковому обліку навіть у невеликих кількостях (зокрема небезпечні та такі, які містять особливо цінні компоненти), можуть установлюватись інші відповідні одиниці маси (кг) або має спеціально визначатись кількість знаків після коми у значенні кількості відходу чи упаковки в тоннах.

ПРИКЛАД ЗАПОВНЕННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України
від 7 липня 2008 р. N 342

Типова форма N 1-ВТ

Державний вищий навчальний заклад „Національний гірничий університет»

(підприємство, організація, установа, фізична особа - підприємець)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ юридичної особи або ідентифікаційний номер фізичної особи - платника податків

02070743

ОБЛІК ВІДХОДІВ ТА ПАКУВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ І ТАРИ за 2014 р.

Цех (відділення, дільниця, підрозділ або інше) _____ Код виду економічної діяльності 80.30.0, 80.42.0 _____

(найменування)

Виробничий, технологічний процес, установка (устаткування) _____

(найменування, код)

Технологічна одиниця, на якій здійснюється облік (окрема операція, одиниця обладнання) _____

(найменування, код)

Номенклатурна назва відходу за ДСТУ 3910-99 або упаковки за документацією підприємства	Фізичний стан відходу або вид упаковки	Код відходу за ДК 005-96 або упаковки за ДК 016-97	Найменування виду відходів за ДК 005-96 або упаковки за ДК 016-97	Норматив утворення відходу чи використання упаковки	Одиниця вимірювання кількості відходу або упаковки	Коефіцієнт перерахування кількості відходу або упаковки в одиниці маси ¹	Кількість утвореного відходу чи використаної упаковки		Кількість утвореного відходу чи використаної упаковки, яка утилізується підприємством		Кількість утвореного відходу, яка видалається підприємством, або неутилізованої упаковки		Куди і для чого надходять відходи або упаковка, указані в графах 9-а і 9-б та 10-а і 10-б	Показники відходів або упаковки, що контролюються		
							в одиницях графі 6	у тоннах	в одиницях графі 6	у тоннах	в одиницях графі 6	у тоннах		показник відходу або упаковки	одиниця вимірювання або інше визначення показника	значення показника
1	2	3	4	5	6	7	8-а	8-б	9-а	9-б	10-а	10-б	11	12	13	14
	твердий	7720.3.1.01 7720.3.1.03	Тверді побутові відходи	1385,482 т/рік	т	1	1200,0	1200,0			1200,0	1200,0	Захоронення на полігоні побутових відходів	Клас безпеки	I, II, III, IV	IV
														Категорія безпеки	Чисельне значення	
27.40 Устаткування освітлювальне електричне	твердий	7710.3.1.26	Відпрацьовані ртутні лампи	5171 шт./рік	шт.	0,000199	2085	0,415			2085	0,415	Утилізує ПП „Технонаб»	Клас безпеки	I, II, III, IV	I
														Категорія безпеки	Чисельне значення	6.1 токсичні речовини
	твердий	7710.3.1.08	Брухт чорного металу від списання	4,87 т/рік	т	1	3,6	3,6			3,6	3,6	Утилізує ПП „Технонаб»	Клас безпеки	I, II, III, IV	IV

Відповідальна особа – бухг.
(виконавець, посада)

(підпис)

Іванов І.І.
(розшифровка підпису)

01.01.2015
(дата)

¹ Для окремих відходів та видів упаковки, що підлягають обов'язковому обліку навіть у невеликих кількостях (зокрема небезпечні та такі, які містять особливо цінні компоненти), можуть установлюватись інші відповідні одиниці маси (кг) або має спеціально

Контрольні запитання

1. Назвіть основні нормативні документи, що встановлюють порядок первинного обліку відходів.
2. Назвіть послідовність заповнення типової форми первинної облікової документації N 1-ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари».
3. Назвіть відходи, які необхідно вносити до типової форми 1-ВТ.
4. Охарактеризуйте технології з переробки пакувальних матеріалів.
5. Назвіть напрямки використання пакувальних відходів у якості вторинних ресурсів та матеріалів.
6. Охарактеризуйте виробничі та технологічні процеси певного промислового підприємств, як джерел утворення відходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Радовенчик В.М. Тверді відходи: збір, переробка, складування: навч. посіб / В.М. Радовенчик, М. Д. Гомеля. – К.: Кондор, 2010. – 549 с.
2. Управління та поводження з відходами: підручник / Т.П. Шаніна, О.Р. Губанова, М.О. Клименко, Т.А. та ін. За ред. проф. Т.А. Сафронова, проф. М.А. Клименка; Одеськ. Держ. Екологічний Університет. – Одеса:ТЕС, 2012. – 272 с.
3. Відходи виробництва і споживання та їх вплив на ґрунти і природні води: навч. посібник / За ред. В.К. Хільчевського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2007. – 152 с.
4. Краснянский М.Е. Утилизация и рекуперация отходов: учебное пособие/ М.Е. Краснянский. – издание 2-е. – Харьков: Бурун и К, Киев: КНТ, 2007. – 288 с.
5. Гринин А.С., Новиков В.Н. Промышленные и бытовые отходы: Хранение, утилизация, переработка /. А.С. Гринин, В.Н. Новиков. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2002. – 336 с.
6. Чобан А.Ф. Утилізація та рекуперація відходів: метод. посібник. – Чернівці: Рута, 2008. – 98 с.
7. Свояк Н. І. Проблеми поводження з побутовими відходами / Н. І. Свояк, М. Н. Фоміна // Екологічний вісник. – 2012. – № 6. – С. 14-15.
8. Савуляк В.І., Березюк О.В. Технічне забезпечення збирання, перевезення та підготовки до переробки твердих побутових відходів: монографія. – Вінниця: УНІВЕРСУМ - Вінниця, 2006. – 218 с.

ЗМІСТ

ПРАКТИЧНА РОБОТА №1	4
ПРАКТИЧНА РОБОТА №2	20
ПРАКТИЧНА РОБОТА № 3	43
ПРАКТИЧНА РОБОТА №4	58
ПРАКТИЧНА РОБОТА № 5	72
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	99

Борисовська Олена Олександрівна
Деменко Ольга Володимирівна
Павличенко Артем Володимирович

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ТА ОБЛІК ВІДХОДІВ.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ РПАКТИЧНИХ РОБІТ
студентами спеціальності
7.8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища»

Друкується в редакційній обробці авторів.

Підписано до друку 15.10.2015. Формат 30 x 42/4.
Папір офсет. Ризографія. Ум. друк. арк. 5,5.
Обл.-вид. арк. 5,5. Тираж 50 прим. Зам. №

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»
49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.